T.C. KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI
NORTH ANATOLIAN DEVELOPMENT AGENCY

Bölgenin Pusulası, Özgün Fikirlerin Referans Noktası

SİNOP İLİ SANAYİ VE EKONOMİ ANALİZİ 2018'

Bu belge, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından bastırılmıştır.

Belge No **:** 2017-RP-7/97

Revizyon No **:** 01

Revizyon Tarihi **:** -

ISBN **:** 978-605-9635-57-8

2. Basım, Kasım 2018

Editör(ler) : Berkol ALEVLİ
Sinop Yatırım Destek Ofisi
Koordinatör

Tasarım : Sinan KACIR
Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü
Kurumsal Yönetimi Birimi

Basım Yeri :

Matbaa Sertifika No :

Bu belgenin her türlü yayın hakkı Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'na aittir.

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'nın izni olmadan, eğitim ve tanıtım amaçlı da olsa hiçbir şekilde bu belgenin tümü veya bir kısmı yayınlanamaz ve çoğaltılamaz.

T.C. Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
Kuzeykent Mah. Kayın Sk. No: 9 37150 / KASTAMONU
Tel.: 0 (366) 212 58 52 Faks : 0 (366) 212 58 55
E-posta: bilgi@kuzka.gov.tr
www.kuzka.gov.tr

T.C. KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI
NORTH ANATOLIAN DEVELOPMENT AGENCY

Bölgenin Pusulası, Özgün Fikirlerin Referans Noktası

SİNOP İLİ SANAYİ VE EKONOMİ ANALİZİ 2018'

HAZIRLAYAN
BERKOL ALEVLİ

İÇİNDEKİLER

Tablolar Listesi II
Grafikler Listesi IV
Kısaltmalar V
Başlarken 1
Sinop İli Genel Değerlendirme 2
1. Sinop Merkez 14
2. Ayancık 18
3. Boyabat 21
4. Dikmen 24
5. Durağan 26
6. Erfelek 29
7. Gerze 31
8. Saraydüzü 34
9. Türkeli 36
Sorunlar & Çözüm Önerileri 38

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Organize Sanayi Bölgeleri (Sinop, 2017) 2
Tablo 2. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İlçe Bazında Firma/İstihdam Verileri (Sinop, 2017) 3
Tablo 3. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 10 Firma (Sinop, 2017) 4
Tablo 4. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektör Verileri (Sinop, 2017) 4
Tablo 5. İlçe Bazında Sermaye Verileri (Sinop, 2017) 6
Tablo 6. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Sinop, 2017) 6
Tablo 7. Kapasite Raporu-İstihdam Verileri (Sinop, 2012-2017) 6
Tablo 8. Dış Ticaret Verileri (Sinop-Ülke, 2015-2017) 8
Tablo 9. Dış Ticaret Verileri (Sinop, İhracat-Fasıl, 2015-2017) 8
Tablo 10. Dış Ticaret Verileri (Sinop, İthalat-Fasıl, 2015-2017) 9
Tablo 11. Açılan Firma Sayısı (Sinop, 2013-2017) 9
Tablo 12. İşletme Sermayeleri (Sinop, 2017) 10
Tablo 13. Yatırım Teşvik Belgeleri (Sinop, 2014-2017) 10
Tablo 14. Mevduat Verileri (Sinop, milyon TL, 2012-2017) 10
Tablo 15. Kredi Verileri (Sinop, milyon TL, 2012-2017) 11
Tablo 16. Banka Şube Verileri (Sinop, 2012-2017) 11
Tablo 17. Kamu Yatırımları-Genel Değerlendirme (Sinop, 2017) 12
Tablo 18. Patent Verileri (Sinop, 2010-2016) 12
Tablo 19. Coğrafi İşaretli Ürünler (Sinop, 2017) 12
Tablo 20. KOSGEB Destekleri (Sinop, 2017) 13
Tablo 21. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Sinop Merkez, 2017) 14
Tablo 22. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 5 Firma (Sinop Merkez, 2016) 15
Tablo 23. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Sinop Merkez, 2017) 16
Tablo 24. Yatırımcı Kuruluş ve Mahalli İdarelerin Yatırımları (Sinop Merkez, 2017) 17
Tablo 25. KÖYDES Yatırımları (Sinop Merkez, 2017) 17
Tablo 26. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Ayancık, 2017) 18
Tablo 27. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 5 Firma (Ayancık, 2017) 19
Tablo 28. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Ayancık, 2017) 19
Tablo 29. Yatırımcı Kuruluş ve Mahalli İdarelerin Yatırımları (Ayancık, 2017) 20
Tablo 30. KÖYDES Yatırımları (Ayancık, 2017) 20
Tablo 31. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Boyabat, 2017) 21
Tablo 32. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 5 Firma (Boyabat, 2017) 22
Tablo 33. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Boyabat, 2017) 23
Tablo 34. Yatırımcı Kuruluş ve Mahalli İdarelerin Yatırımları (Boyabat, 2017) 23
Tablo 35. KÖYDES Yatırımları (Boyabat, 2017) 23
Tablo 36. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Dikmen, 2017) 24
Tablo 37. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 5 Firma (Dikmen, 2017) 25
Tablo 38. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Dikmen, 2017) 25
Tablo 39. Yatırımcı Kuruluş ve Mahalli İdarelerin Yatırımları (Dikmen, 2016) 25
Tablo 40. KÖYDES Yatırımları (Dikmen, 2016) 25
Tablo 41. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Durağan, 2017) 26
Tablo 42. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 5 Firma (Durağan, 2017) 27
Tablo 43. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Durağan, 2017) 27
Tablo 44. Yatırımcı Kuruluş ve Mahalli İdarelerin Yatırımları (Durağan, 2017) 28
Tablo 45. KÖYDES Yatırımları (Durağan, 2017) 28
Tablo 46. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Erfelek, 2017) 29
Tablo 47. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 5 Firma (Erfelek, 2016) 30

Tablo 48. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Erfelek, 2017) 30
Tablo 49. Yatırımcı Kuruluş ve Mahalli İdarelerin Yatırımları (Erfelek, 2017).....30
Tablo 50. KÖYDES Yatırımları (Erfelek, 2017) 30
Tablo 51. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Gerze, 2017).....31
Tablo 52. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 5 Firma (Gerze, 2017).....32
Tablo 53. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Gerze, 2017) 32
Tablo 54. Yatırımcı Kuruluş ve Mahalli İdarelerin Yatırımları (Gerze, 2017) 33
Tablo 55. KÖYDES Yatırımları (Gerze, 2017).....33
Tablo 56. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Saraydüzü, 2017).....34
Tablo 57. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Saraydüzü, 2017) 34
Tablo 58. Yatırımcı Kuruluş ve Mahalli İdarelerin Yatırımları (Saraydüzü, 2017).....35
Tablo 59. KÖYDES Yatırımları (Saraydüzü, 2017).....35
Tablo 60. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Türkeli, 2017) 36
Tablo 61. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 5 Firma (Türkeli, 2017) 37
Tablo 62. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Türkeli, 2017) 37
Tablo 63. Mahalli İdarelerin Yatırımları (Türkeli, 2017) 37
Tablo 64. KÖYDES Yatırımları (Türkeli, 2017) 37
Tablo 65. Sorun ve Çözüm Önerileri (Sinop, 2018).....38

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Nüfus Verileri (Sinop, 2010-2017) 2
Grafik 2. Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı (Sinop, 2017) 2
Grafik 3. Sanayi Siteleri (Sinop, 2017) 3
Grafik 4. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Sinop, 2017) 5
Grafik 5. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Dağılım (Sinop, 2017) 5
Grafik 6. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Ortalama İstihdam (Sinop, 2017) 5
Grafik 7. Dış Ticaret Verileri (Sinop, 2015-2017) 7
Grafik 8. Dış Ticaret Partner Sayıları (Sinop, 2014-2017) 7
Grafik 9. Dış Ticaretin Bölgelere Göre Dağılımı (Sinop, 2017) 9
Grafik 10. Konut Satış Verileri (TR82 Bölgesi, 2015-2017) 11
Grafik 11. KUZKA Destekleri (Sinop, 2010-2017) 13
Grafik 12. Sinop İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Destekleri (Sinop, 2017) 13
Grafik 13. Nüfus Verileri (Sinop Merkez, 2010-2017) 14
Grafik 14. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Sinop Merkez, 2017) 14
Grafik 15. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Dağılımı (Sinop Merkez, 2017) 15
Grafik 16. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Ortalama İstihdam (Sinop Merkez, 2017) 15
Grafik 17. Yatırım Teşvik Belgeleri-Yatırım ve İstihdam (Sinop Merkez, 2012-2017) 16
Grafik 18. Konut Değeri ve Amortisman Süresi (Sinop Merkez, 2014-2017) 16
Grafik 19. Nüfus Verileri (Ayancık, 2010-2017) 18
Grafik 20. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Ayancık, 2017) 18
Grafik 21. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Dağılımı (Ayancık, 2017) 19
Grafik 22. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Ortalama İstihdam (Ayancık, 2017) 19
Grafik 23. Nüfus Verileri (Boyabat, 2010-2017) 21
Grafik 24. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Boyabat, 2017) 21
Grafik 25. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Dağılımı (Boyabat, 2017) 22
Grafik 26. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Ortalama İstihdam (Boyabat, 2017) 22
Grafik 27. Nüfus Verileri (Dikmen, 2010-2017) 24
Grafik 28. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Dikmen, 2017) 24
Grafik 29. Nüfus Verileri (Durağan, 2010-2017) 26
Grafik 30. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Durağan, 2017) 26
Grafik 31. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Dağılımı (Durağan, 2017) 27
Grafik 32. Nüfus Verileri (Erfelek, 2010-2017) 29
Grafik 33. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Erfelek, 2017) 29
Grafik 34. Nüfus Verileri (Gerze, 2010-2017) 31
Grafik 35. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Gerze, 2017) 31
Grafik 36. Konut Değeri (Gerze, 2014-2017) 32
Grafik 37. Nüfus Verileri (Saraydüzü, 2010-2017) 34
Grafik 38. Nüfus Verileri (Türkeli, 2010-2017) 36
Grafik 39. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Türkeli, 2017) 36

KISALTMALAR

AB : Avrupa Birliği
Ar-Ge : Araştırma-Geliştirme
DSİ : Devlet Su İşleri
İŞGEM : İş Geliştirme Merkezi
İŞKUR : Türkiye İş Kurumu
KDV : Katma Değer Vergisi
KOSGEB : Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KÖYDES : Köylerin Alt Yapısının Desteklenmesi
KUZKA : Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
OSB : Organize Sanayi Bölgesi
Sinop YDO : Sinop Yatırım Destek Ofisi
TBB : Türkiye Bankalar Birliği
TKDK : Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
TOBB : Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TPE : Türk Patent Enstitüsü
TSO : Ticaret ve Sanayi Odası
TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu
YDO : Yatırım Destek Ofisi

BAŞLARKEN

2013 yılında Sinop iline ait sanayi ve ekonomi verilerini kullanılarak hazırlanan "2013 Yılı Sinop İli Sanayi Analizi" çalışması ile birlikte bu analizin her yıl düzenli olarak geliştirilerek devam edilmesi kararını alan Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZKA) Sinop Yatırım Destek Ofisi (YDO), 2017 yılında sanayi ve ekonomi alanlarında elde edilen farklı verileri de analizde kullanarak "2018 Yılı Sanayi ve Ekonomi Analizi" çalışmasını hazırlamıştır.

Sinop Merkez ile birlikte toplam 9 ilçede birçok farklı sektörde üretim gerçekleştirilen Sinop ilinde her bir ilçe için ayrı ayrı gerçekleştirilen analizlerde öne çıkan sektörler ve firmaların belirlenmesi, istihdamın sektörel dağılımının açıklanması ve ilçedeki kamu yatırımları ile birlikte sanayideki önemli gelişmelerin değerlendirilmesi bu çalışmanın temel hedefini oluşturmaktadır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sinop İl Müdürlüğü'nden alınan veriler ile her ilçe için ayı ayrı kapasite ve istihdam rakamları incelenmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) web sitesinden Sinop ilinin dış ticaret performansı ve ilgili ekonomik göstergeleri analiz edilmiştir. Sinop Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından alınan veriler ile ilçelerdeki kamu yatırımları incelenmiş, KUZKA ile birlikte Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) Sinop Müdürlüğü'nün KOBİ'lere yönelik destekleri ilçe bazında analiz edilerek firmalara yıl içerisindeki katkıları değerlendirilmiştir. Destekler kapsamında Sinop Tarım ve Orman İl Müdürlüğü'nün de tarımsal üretim kapsamında sunduğu destekler yine analizde yer almıştır.

Analizler için kullanılan sanayi sicil belgeleri adından da anlaşılacağı üzere sanayi alanında faaliyet gösteren firmalara verilmektedir. Ancak bu belgeler kapsamında elde edilen veriler Sinop ilinde yer alan tüm firmaları kapsamamakta olup, ilçelerde faaliyet gösterip Sanayi ve Teknoloji Sinop İl Müdürlüğü'ne bu belge için başvuru yapmayan az sayıda ve düşük kapasite ve istihdamlı firmalar da bulunabilmektedir. Sinop ve Boyabat Ticaret ve Sanayi Odaları'ndan (TSO) alınan sermaye verileri ise firmaların kuruluş sermayesi ile birlikte sermaye artışı durumundaki son sermaye bilgilerini belirtmektedir.

Sinop Yatırım Destek Ofisi'nin (Sinop YDO) yıl boyunca Sinop ilinin tüm ilçelerinde faaliyet gösteren işletmeler ile birlikte ilçelerdeki Kaymakamlık ve Belediye ziyaretleri sonucu oluşan kişisel deneyimler ile bu rapor hazırlanmış, ildeki ilgili kurumların veritabanları ile de çalışma desteklenmiştir. 2018 yılının Eylül ayında Sinop Ticaret ve Sanayi Odası ile KUZKA ortaklığında gerçekleştirilen sektör toplantıları ile sektördeki işletmelerin sorun ve talepleri dinlenmiş, çözüm önerileri üretilmeye çalışılmıştır.

2013 yılında başlatılan ve 2017 yılı verileri ile farklı alanlara da değinen bu analizin Sinop ilindeki paydaşlara sunulması ve sorunların çözülmesine yönelik ilgili lobi faaliyetlerinin yürütülmesi hedeflenmekledir.

SİNOP İLİ GENEL DEĞERLENDİRME

İllerdeki yerleşik nüfus bir çok kriterde belirleyici olabilmektedir; yatırımcılar Sinop ilinde yatırım kararı alma aşamasında işgücü potansiyelini nüfus verilerinden öngörmektedir. TÜİK verilerine göre Sinop ilinde nüfus 2015 itibariyle pozitif ivmelenmiş ve 2017 yılında Sinop ili nüfusu bir önceki yıla kıyasla yaklaşık %1 artış ile 207.427 olarak açıklamıştır.

Grafik 1. Nüfus Verileri (Sinop, 2010-2017)

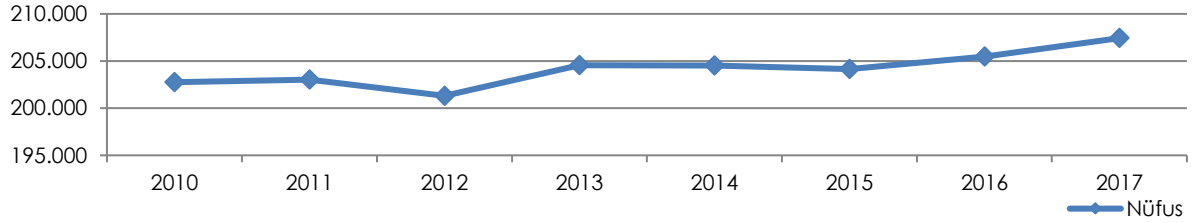

Kaynak: TÜİK

Her yıl açıklanan veriler kapsamında Türkiye'nin en yaşlı illeri arasında yer alan Sinop ilinde genç nüfusun İstanbul, Ankara ve Samsun'a eğitim ve çalışma sebepleri ile göç etmesi ilin nüfusunun Türkiye'deki diğer illere kıyasla yaşlı kalmasına neden olmaktadır. 2017 yılı verilerine göre Sinop ili nüfusunun %18'i 65 yaş üstü grubu içermektedir.

Grafik 2. Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı (Sinop, 2017)

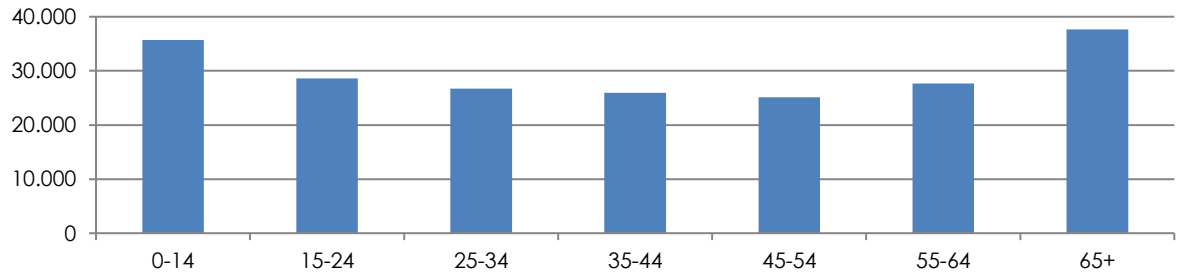

Kaynak: TÜİK

Sinop ilinde Sinop Merkez ve Boyabat ilçelerinde olmak üzere 2 adet Organize Sanayi Bölgesi (OSB) bulunmaktadır. 2014 yılı sonu itibariyle yer tahsislerine başlayan Boyabat OSB'de 2017 yılı sonunda 4 firmaya yer tahsisi sağlanmış olup 2 firma faal olarak üretim gerçekleştirmektedir. Sinop OSB'de ise 2017 yılı sonunda 35 işletme üretim gerçekleştirmekte ve toplam 1.716 kişiye istihdam sunulmaktadır.

Tablo 1. Organize Sanayi Bölgeleri (Sinop, 2017)

	Sinop OSB	Boyabat OSB
Büyüklük (Hektar)	100	72
Toplam Parsel Sayısı	68	25
Tahsisli Parsel Sayısı	46	4
Boş Parsel Sayısı	22	21
Üretimdeki Tesis Sayısı	35	3

Proje Aşamasında	6	0
İnşaat Devam Eden Tesis Sayısı	5	0
İstihdam (Kişi)	1.716	30

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sinop İl Müdürlüğü

Sinop Merkez'de 2, Boyabat, Ayancık ve Gerze ilçelerinde 1'er adet sanayi sitesi bulunmaktadır. Boyabat, Ayancık ve Gerze Sanayi Sitelerinde %100 doluluk bulunurken, Sinop I. Kısım Sanayi Sitesi ve II. Kısım Sanayi Sitesi hızlı bir şekilde tam doluluk oranına yaklaşmaktadır. Sinop'taki bu 5 sanayi sitesinde toplamda bulunan 834 işletmede 2.193 çalışan istihdam edilmektedir.

Grafik 3. Sanayi Siteleri (Sinop, 2017)

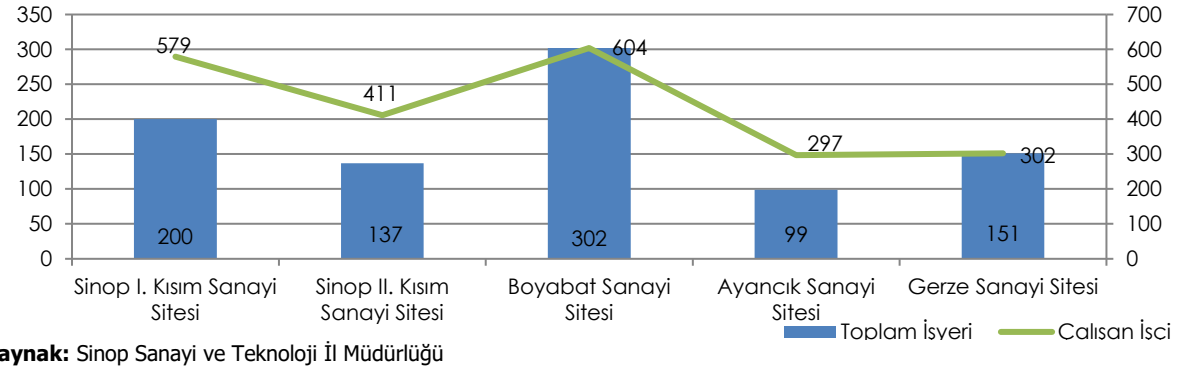

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

Daha çok spesifik üretimler (marangoz, mermer işleme, oto bakım/onarım vb.) için Sanayi Siteleri tercih edilmekte olup, bu tür küçük işletmelerde genellikle aile bireylerinin çalıştığı görülmektedir. Ancak Sinop ve Boyabat Sanayi Siteleri'nde yaklaşık 20 kişi ile üretim yapıp, Organize Sanayi Bölgesi'nde yer almayan bazı firmalar da bulunmaktadır. OSB'lerde sunulan alanların firmaların ihtiyacından fazla olması, OSB'lerde yer tahsisi için istenen rakamın firma sahiplerine göre yüksek bulunması, OSB'lerin şehir merkezi dışarısında kalmasından ötürü işçilerin taşınması için ödenmesi gereken ek maliyetler bu tür firmaların OSB'lere taşınmamasının en önemli sebepleri arasında yer almaktadır.

Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü'nün her yıl düzenli olarak takip ettiği ve Sinop ilinde faaliyet gösteren işletmelerin belirli bir bölümünün dahil olduğu sanayi sicil belgeli firmalar listesi Sinop ilinin sanayi verilerinin oluşturulmasında temeli oluşturmaktadır. 2017 yılı verilerine göre Sinop Merkez ve Boyabat ilçelerinde yer alan sanayi sicil belgeler işletmeler Sinop'taki toplam işletmenin %60'ını, sahip oldukları istihdam ise Sinop ili genelinin %73'ünü oluşturmaktadır. Sanayi sicil belgeli işletmeler göz önüne alındığında bu iki ilçenin Sinop sanayisinde söz sahibi olduğu görülmektedir. Gerze sanayi sicil belgeli 39 işletmeye sahip olsa da toplamdaki 795 istihdam ile bu alanda üçüncü sırada gelmektedir. Saraydüzü ilçesi ise daha önceki yıllarda olduğu üzere üretimin en düşük olduğu ilçe konumundadır; sanayi sicil belgeli sadece 2 firma bulunmaktadır. Firma başına istihdamda ise Boyabat işletme başına 23 çalışan ile ilk sırada gelirken, Gerze 20 ile ikinci ve Sinop Merkez 18 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Boyabat ilçesinde özellikle tuğla sektöründeki istihdamın yoğun olması, Gerze ilçesinde ise tekstil sektöründe ilçe ölçeğinde yüksek istihdamın sağlanması bu iki ilçede işletme başına ortalamanın yüksek olmasına imkan sağlamaktadır.

Tablo 2. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İlçe Bazında Firma/İstihdam Verileri (Sinop, 2017)

İlçe	Firma	%Sinop	İstihdam	%Sinop	İstihdam/Firma
Ayancık	57	12,61	454	6,13	8
Boyabat	112	24,78	2.532	34,17	23
Dikmen	16	3,54	267	3,60	17
Durağan	27	5,97	195	2,63	7

Erfelek	10	2,21	76	1,03	8
Gerze	39	8,63	795	10,73	20
Merkez	161	35,62	2.910	39,28	18
Saraydüzü	2	0,44	2	0,03	1
Türkeli	28	6,19	178	2,40	6
Sinop	**452**	**100**	**7.409**	**100,00**	**16**

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

2017 yılı sanayi sicil belgeli işletmelerin istihdamları incelendiğinde Sinop ili genelinde istihdamda ilk 10'da yer alan firmaların genel olarak tekstil sektöründe olduğu görülmektedir. İstihdam alanında güçlü olan bu işletmelerin toplamda Sinop ilindeki sanayi sicil belgeli 452 firmanın genel istihdamının %27'sini oluşturması ise sektörde istihdam açısından yoğunlaşmanın belirli sayıdaki firmada olduğu, sanayi sicil belgeli diğer işletmelerin nispeten az sayıda işçi çalıştırdığını göstermektedir.

Tablo 3. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 10 Firma (Sinop, 2017)

Sıra	Firma Adı	İlçe	Sektör	Toplam	%Sinop
1	Betareks Metalize İplik ve Ambalaj San. A.Ş.	Gerze	İmalat/Tekstil	383	5,17
2	Örsan Tekstil Konfeksiyon Sanayi ve Ticaret A.Ş	Merkez	İmalat/Tekstil	272	3,67
3	Kaya-Pen Plastik Sanayi Ve Ticaret	Merkez	İmalat/Plastik	250	3,37
4	Yaylaoğlu Toprak San. İml. İnş. San. ve Tic.	Boyabat	İmalat/Tuğla	180	2,43
5	Ersa 1 Konfeksiyon Tekstil Sanayi ve Dış Ticaret	Merkez	İmalat/Tekstil	172	2,32
6	Tuğra Tekstil Tur. İnş. Sanayi Tic. Ltd. Şti.	Merkez	İmalat/Tekstil	166	2,24
7	Emek Tuğla İmalat Sanayi ve Ticaret	Boyabat	İmalat/Tekstil	165	2,23
8	Ferdağ Çetinkaya Merve Tekstil	Merkez	İmalat/Tekstil	165	2,23
9	Sinop Ersa Tekstil Konfeksiyon Sanayi ve Ticaret	Merkez	İmalat/Tekstil	158	2,13
10	Simfleks Tekstil ve Ambalaj Sanayi Ticaret A. Ş.	Merkez	İmalat/Tekstil	147	1,98
	Toplam			**2.058**	**27,78**

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Adı üzerinden de anlaşılacağı üzere sanayi sicil belgeli işletmeler genel %91 oranda imalat sektöründe faaliyet göstermektedir. Madencilik alanında 29 işletme yer alırken, inşaat ve ticaret alanında 4'er işletme, elektrik hizmetleri sektöründe 2 ve hizmet sektöründe (gıda) 1 işletme sanayi sicil belgesine sahiptir.

Tablo 4. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektör Verileri (Sinop, 2017)

İlçe	Firma	%Toplam	İstihdam	%Sinop	İstihdam/Firma
Madencilik	29	6,42	275	3,71	9
İmalat	412	91,15	6.949	93,79	17
Elektrik	2	0,44	83	1,12	42
İnşaat (NACE 43)	4	0,88	11	0,15	3
Ticaret	4	0,88	82	1,11	21
Hizmet	1	0,22	9	0,12	9
Toplam	**452**	**100**	**7.409**	**100**	**16**

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sanayi sicil belgeli işletmelerin sektörlerinin 2'li NACE kırılımları incelendiğinde ise Sinop ilinde firma sayısı bakımından gıda, ağaç ürünleri ve mobilya imalatı alanındaki işletmelerin ön planda olduğu

görülmektedir. 2017 yılı sonu itibariyle Sinop'ta sanayi sicil belgeli gıda sektöründe 110, ağaç ürünleri imalatında 68 ve mobilya imalatında 49 işletme yer almaktadır.

Grafik 4. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Sinop, 2017)

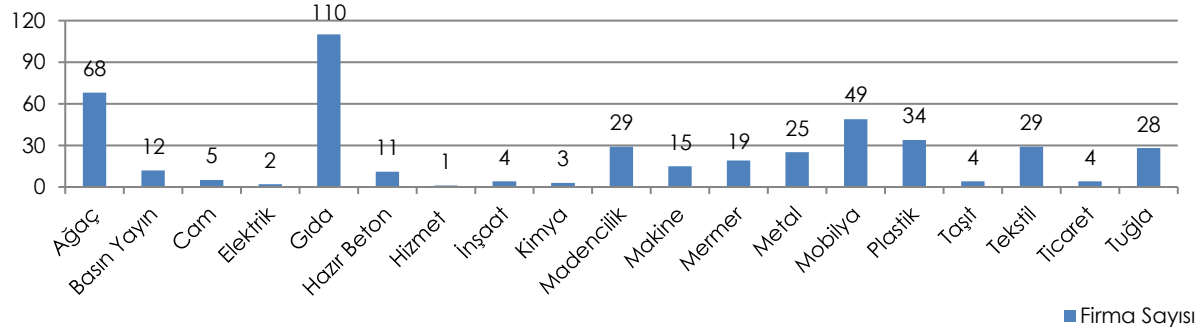

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Tekstil sektörü bünyesinde yüksek istihdam bulundurmasıyla Sinop'ta istihdamda ilk sırada gelmektedir. 2.216 toplam çalışana sahip bu sektörü 1.704 çalışan ile tuğla imalatı sektörü takip etmektedir ve bu iki sektör diğer sektörlerden büyük bir oranda ayrışmaktadır. Gıda sektörü 868 çalışanı ile üçüncü sırada gelmektedir.

Grafik 5. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Dağılım (Sinop, 2017)

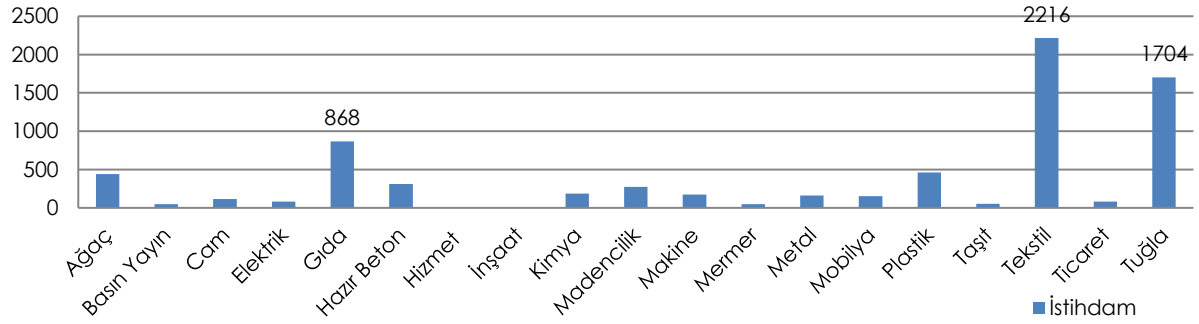

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sanayi sicil belgeli firma verilerine göre Sinop ilinde ortalama istihdam 16 olarak hesaplanmaktadır. Ortalamanın üzerinde 7 sektör yer alabilmektedir; tekstil sektöründe ortalama 76 işçi çalışmaktadır ve bu alanda ilk sırada gelmektedir. Kimya sektöründe 63, tuğla imalatında ortalama 61 ve cam ve ilgili ürün imalatı yapan işletmelerde ortalama 23 çalışan bulunmaktadır. Elektrik hizmetleri sektöründe firma sayısının az ve çalışanların bir firmada yoğunlaşmasından ötürü grafikte belirtilse de ek açıklama yapılamamaktadır.

Grafik 6. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Ortalama İstihdam (Sinop, 2017)

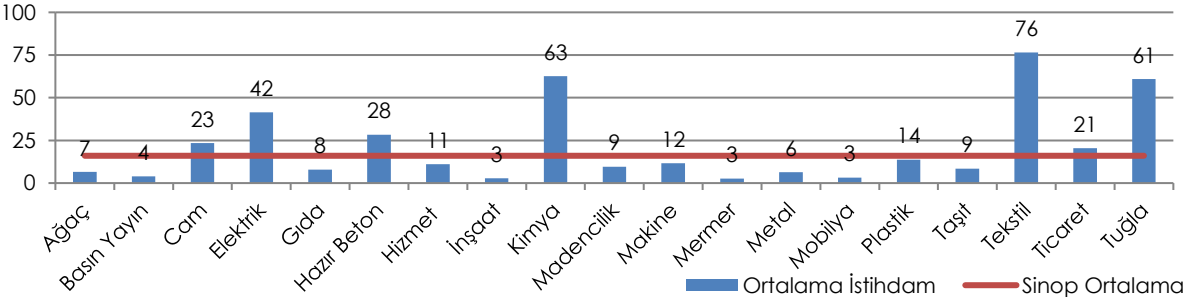

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sinop ve Boyabat Ticaret ve Sanayi Odaları'ndan (TSO) alınan sermaye verilerinde beklendiği üzere sermayenin Sinop Merkez ilçesinde faaliyet gösteren işletmelerde daha fazla olduğu görülmektedir. Burada belirtilmesi gereken husus; sanayi sicil belgeli işletmelerden farklı olarak ilçelerde faaliyet

gösteren ve TSO'lara kayıtlı tüm işletmelerin sermayeleri yer almaktadır. Sermaye büyüklüğünde Ayancık ilçesi ikinci sırada gelse de ilçede elektrik üretimi konusunda bir firmanın sermayenin %75'ini oluşturması sermaye büyüklüğündeki gerçekçiliği ortadan kaldırmaktadır. Boyabat ilçesi üçüncü sırada yer almakta; ilk üç ilçedeki işletmelerin toplam sermayesinin Sinop'un %81'ine tekabül etmesi diğer ilçelerde işletmelerin sermaye gücünün zayıf kaldığını göstermektedir.

Tablo 5. İlçe Bazında Sermaye Verileri (Sinop, 2017)

İlçe	Sermaye (TL)	%Sinop
Ayancık	118.960.278	23,37
Boyabat	105.064.578	20,64
Dikmen	23.241.875	4,57
Durağan	21.938.482	4,31
Erfelek	12.707.719	2,50
Gerze	18.962.421	3,73
Merkez	188.687.680	37,07
Saraydüzü	2.257.622	0,44
Türkeli	17.166.475	3,37
Sinop	**508.987.129**	**100,00**

Kaynak: Sinop ve Boyabat TSO (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sermayelere göre ilk 5 sektör sıralandığında perakende ticaretin toplam sermayenin %21'ini oluşturduğu; bina inşaatı, plastikten ürün imalatı, toptan ticaret ve gıda ürünlerinin imalatı, toptan ticaret ile birlikte bu ilk 5 sektörün toplam 265,1 milyon TL ile Sinop ili sermayesinin %52'sine tekabül ettiği görülmektedir.

Tablo 6. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Sinop, 2017)

NACE (2li)	Sektör	Sermaye (TL)	%Sinop
47	Perakende ticaret	110.671.223	21,74
41	Bina inşaatı	50.529.110	9,93
22	Plastikten ürün imalatı	43.470.000	8,54
46	Toptan ticaret	34.959.050	6,87
10	Gıda ürünlerinin imalatı	25.434.926	5,00
	Lider Sektörlerin Toplamı	**265.064.309**	**52,07**
	Toplam Sinop	**508.987.129**	

Kaynak: Sinop ve Boyabat TSO (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) verileri Sinop ilinde kapasite raporu alan işletme sayısının son 3 yılda azalma eğiliminde olduğunu göstermektedir. 2017 yılında 102 işletme kapasite raporu almış olup bu rakam 2012'den bu yana en düşük rakam olarak not edilmektedir. Ancak rapor başına çalışan sayısında en yüksek rakama ulaşılması, kapasite raporuna sahip işletmelerde yoğun istihdamın olduğunu göstermektedir. Çalışan sayısı içerisinde mühendis sayısının az olması ise nitelikli istihdam eksikliği konusunda dezavantaj yaratmaktadır.

Tablo 7. Kapasite Raporu-İstihdam Verileri (Sinop, 2012-2017)

Yıl	Kapasite Raporu Sayısı	Mühendis	Teknisyen	Usta	İşçi	İdari	Toplam Çalışan*	Rapor Başına Çalışan
2012	139	43	95	431	4.098	255	4.922	35

2013	146	46	115	406	4.522	272	5.361	37
2014	134	47	101	387	4.552	261	5.348	40
2015	146	46	115	406	4.522	272	5.361	37
2016	112	40	96	332	4.300	278	5.046	45
2017	107	41	103	289	4.373	288	5.094	48

Kaynak: TOBB
*Diğer geçici çalışan sayısı toplam çalışana dahil edilmemiştir.

Aktif bir gümrüğe sahip olmayan Sinop ilinde ihracat ve ithalat Samsun ve İstanbul illerinden gerçekleştirilmektedir. Gümrüklü yük limanları ve lojistik imkanlarının bu illerde daha kolay olmasından ötürü bazı işletmelerin üretimlerini Sinop ilinde gerçekleştirse de ihracatı diğer illerdeki merkezlerinden yapması bu rakamların Sinop iline yansımamasına neden olmaktadır.

TÜİK verilerine göre Sinop ilinin ihracatı son üç yılda yaklaşık 21 milyon $ ile sabit bir performans göstermektedir. 2017 yılı sonunda bir önceki yıla göre yaklaşık %50 düşüş ile 7 milyon $ ithalatın gerçekleştirildiği görülmektedir. Sinop ili dış ticaret fazlası veren iller arasında yer alarak Türk ekonomisinin dış ticaretine katkı sağlamaktadır.

Grafik 7. Dış Ticaret Verileri (Sinop, 2015-2017)

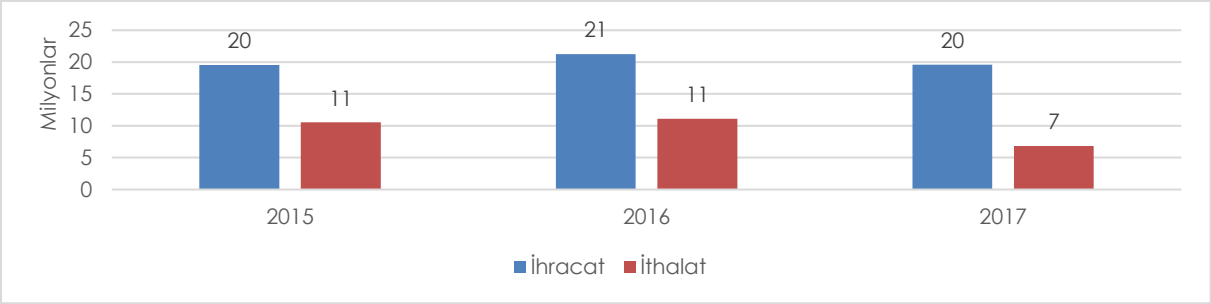

Kaynak: TÜİK

Dış ticaret verilerinin yanı sıra Sinop ilinin ticaret partnerlerinde çeşitliliği görebilmek amacıyla partner sayısının da incelenmesi yararlı olmaktadır. Her yıl ticari partner sayısı artan Sinop'ta 2017 yılında 65 farklı ülkeye ihracat ile bu alanda rekor kırılmıştır. 2017 yılı sonunda dış ticaret partner sayısı Sinop ili için 85 ülke olarak hesaplanmaktadır.

Grafik 8. Dış Ticaret Partner Sayıları (Sinop, 2014-2017)

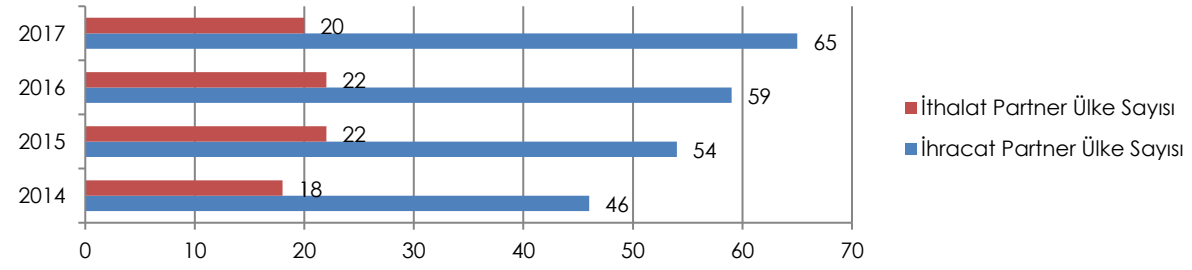

Kaynak: TÜİK (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sinop ilinin ticari partnerlerinde çeşitlilik gözlense de en fazla dış ticaret gerçekleştirdiği ülkeler genel olarak değişmemektedir. 2017 yılında da her yıl olduğu gibi Güney Kore Sinop'un en fazla ihracat yaptığı ülke konumunu korurken, Karadeniz ülkeleri olan Ukrayna, Gürcistan ve Rusya diğer önemli ihracat partnerleri arasında gelmektedir. Almanya'ya olan ihracatın en fazla ihracatta ilk 5'te yer alması ise ihracatçı işletmelerin belirli bir standardı sağladıkları ve kaliteli ürün ihracatı gerçekleştirdiği görüşünü ortaya koymaktadır. Çin ve Japonya'dan makine/ekipman ithalatının yanı sıra spesifik hammadde ithalatı (çinko, alüminyum vb.) Azerbaycan, Kazakistan ve Özbekistan gibi ülkelerden yapılmaktadır.

Tablo 8. Dış Ticaret Verileri (Sinop-Ülke, 2015-2017)

İhracat-Ülke İlk 5		İthalat-Ülke İlk 5	
2017	**İhracat ($)**	**2017**	**İthalat ($)**
Güney Kore	5.775.571	Azerbaycan	1.472.400
Ukrayna	2.026.563	Çin	1.230.449
Gürcistan	1.527.307	Japonya	1.035.874
Rusya Federasyonu	1.507.449	Kazakistan	949.862
Almanya	1.438.790	Özbekistan	703.820
2016		**2016**	
Güney Kore	4.402.216	Gürcistan	4.741.099
Polonya	2.487.341	Azerbaycan	1.831.199
Rusya Federasyonu	1.796.902	Çin	1.581.672
Ukrayna	1.762.123	Kazakistan	1.166.601
Japonya	1.641.575	Bulgaristan	848.415
2015		**2015**	
Güney Kore	3.172.610	Gürcistan	3.321.871
Rusya Federasyonu	2.149.332	Çin	2.323.448
Almanya	1.892.073	Azerbaycan	1.889.157
Ukrayna	1.274.696	Kazakistan	1.264.058
Azerbaycan	1.213.243	Güney Kore	385.725

Kaynak: TÜİK

İhracatın en önemli sektörü her dönem olduğu gibi son 3 yılda da balık ve diğer su ürünleri (deniz salyangozu vb.) oldu. Karadeniz'in en önemli su ürünleri potansiyellerinden birine sahip olan Sinop'un bu sektördeki üreticileri ihracata dayalı üretimleri ile Sinop'un ekonomisine önemli katkılar sağlamaktadır. Yenilen meyveler, metallerden çeşitli eşya, mobilya ve makine ekipman ihracatının 2017 yılı sonunda en önemli ihracat kalemleri olduğu görülürken makine ve ekipman ihracatına yönelik çalışmaların son yılarda artması dikkat çekmektedir.

Tablo 9. Dış Ticaret Verileri (Sinop, İhracat-Fasıl, 2015-2017)

İhracat-Fasıl İlk 5	İhracat ($)
2017	
Balıklar, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar ve suda yaşayan diğer omurgasız hayvanlar	7.207.554
Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	3.911.972
Adi metallerden çeşitli eşya (kilit, kasa, mobilya tertibatı, vb.)	2.413.424
Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb, prefabrik yapılar	2.137.132
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	1.954.475
2016	
Balıklar, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar ve suda yaşayan diğer omurgasız hayvanlar	7.314.679
Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	3.165.706
Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb, prefabrik yapılar	2.108.525
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	2.029.417
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	1.797.331
2015	
Balıklar, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar ve suda yaşayan diğer omurgasız hayvanlar	5.425.740
Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	3.393.218
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	2.414.105
Adi metallerden çeşitli eşya (kilit, kasa, mobilya tertibatı, vb.)	2.079.948
Örme giyim eşyası ve aksesuarı	1.708.972

Kaynak: TÜİK

Sinoplu üreticilerin yeni makine ve ekipman alımları en önemli ithalat kalemini oluşturmaktadır. Dönem dönem çinko ve alüminyum hammaddeleri de ithal edilmekte olup bu ürünler hem hammadde olarak değerlendirilerek üretime dahil edilebilmekte hem de ticari ürün olarak değerlendirilerek tekrar yurt içi ve yurt dışında satışı gerçekleştirilebilmektedir.

Tablo 10. Dış Ticaret Verileri (Sinop, İthalat-Fasıl, 2015-2017)

İthalat-Fasıl İlk 5	İthalat ($)
2017	
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	2.503.567
Çinko ve çinkodan eşya	1.653.682
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	1.475.365
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, aksam, parça ve aksesuarı	560.006
Plastikler ve mamulleri	185.898
2016	
Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	2.821.198
Hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, yemeklik katı yağlar, hayvansal ve bitkisel mumlar	1.865.600
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	1.831.199
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	1.674.514
Çinko ve çinkodan eşya	1.166.601
2015	
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	2.329.995
Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	2.273.916
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	1.835.287
Çinko ve çinkodan eşya	1.264.058
Hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, yemeklik katı yağlar, hayvansal ve bitkisel mumlar	953.976

Kaynak: TÜİK

Sinop ilinde dış ticaretin bölgesel dağılımı incelendiğinde ihracatın özellikle Asya ve Avrupa'ya gerçekleştirildiği görülmektedir. Sinop ilinden yapılan toplam ihracatın yaklaşık %85'i bu iki kıtaya gerçekleştirilmektedir.

Grafik 9. Dış Ticaretin Bölgelere Göre Dağılımı (Sinop, 2017)

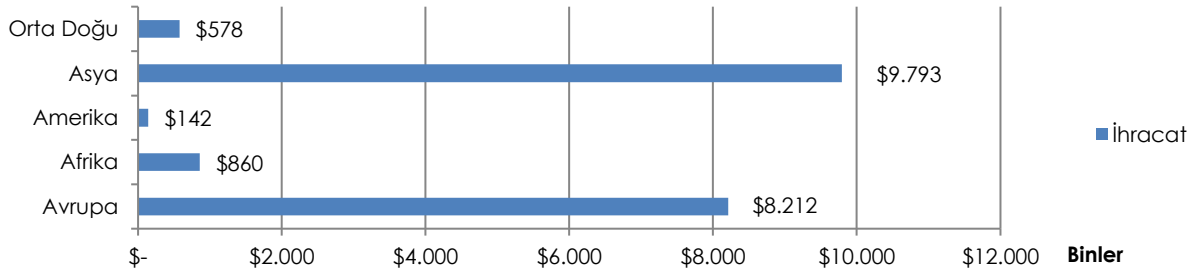

Kaynak: TÜİK (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Açılan ve kapanan firma sayılarının değerlendirildiği TOBB verilerinde Sinop ilinde 93 firmanın faaliyete başladığı görülmektedir. Kapanan firma sayısında yıllar itibariyle gözlemlenen azalma sevindirici olmuştur; 2017 yılı sonunda 30 işletmenin kapandığı görülmektedir ki bu son 5 yılın en düşük rakamı olarak dikkat çekmektedir.

Tablo 11. Açılan Firma Sayısı (Sinop, 2013-2017)

	2013	2014	2015	2016	2017
Açılan Firma	100	102	93	102	93
Kapanan Firma	44	38	35	36	30

Kaynak: TOBB

Kurulan işletmelerin sermayeleri değerlendirildiğinde ise Sinop'ta kurulan işletmelerin 2016 ve 2017 yıllarında ortalama sermaye olarak Türkiye ortalamasının altında kaldığı görülmektedir. 2015 yılında 363 bin TL olan kurulan işletmelerin ortalama sermayesi 2016 yılında 150 bin TL, 2017 yılında ise 220 bin TL seviyesinde kalmıştır. Türkiye ortalamasının 2017'yi güçlü bir artış ile 379 bin TL ortalama sermayede tamamlaması ise ülke adına sevindirici bir gelişme olarak nitelendirilmektedir.

Tablo 12. İşletme Sermayeleri (Sinop, 2017)

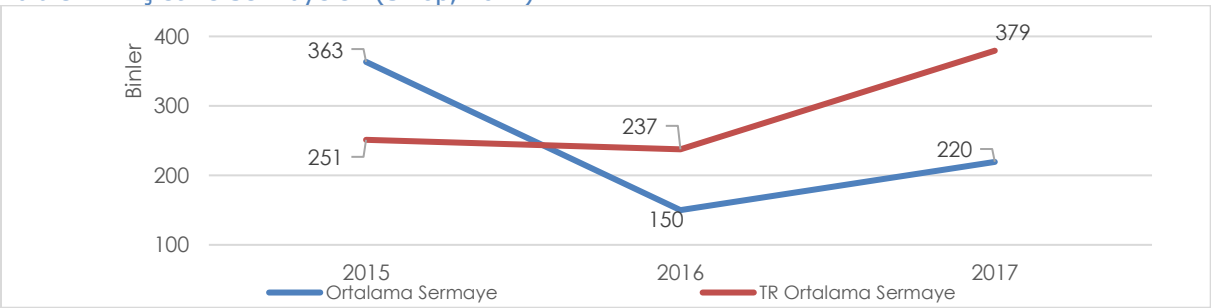

Kaynak: TOBB

2012 yılında açıklanan yeni teşvik sistemi ile Sinop ilinde yatırımcılar sunulan teşviklerden yararlanarak yatırımlarını gerçekleştirmektedir. 2014-2017 yılları arasında toplam 47 yeni yatırım için teşvik belgesi düzenlenmiş olup, Sinop Organize Sanayi Bölgesi'nde düzenlenen 24 teşvik belgesi ile toplamda 181 milyon TL tutarında yatırım beyan edilmektedir. Boyabat ilçesinde özellikle tuğla imalatındaki işletmelerin modernizasyon kapsamındaki yatırımları için ilçede toplam 8 adet belge düzenlenmiştir. Tekstil sektörü alanındaki yatırımlar için çıkarılan teşvik belgelerinin ağırlıklı olduğu Gerze ilçesinde ise 5 belge hazırlanmıştır. Sinop'ta son dört yıl içerisinde hazırlanan tüm belgeler ile toplamda yaklaşık 365 milyon TL yatırım için 1.491 kişilik istihdam öngörülmektedir.

Sinop ilinde her ilçe için teşvik belgesi hazırlanırken, Durağan, Erfelek, Saraydüzü ve Türkeli ilçelerinde sadece Belediyelerin yatırımları için bu belgelerin hazırlanması teşvik sisteminin söz konusu ilçelerde yatırım kararı almada yeterli olmadığını da göstermektedir.

Tablo 13. Yatırım Teşvik Belgeleri (Sinop, 2014-2017)

İlçe	Belge Sayısı	Sermaye (TL)	İstihdam	Kamu	Özel
Ayancık	2	7.305.000	25	1	1
Boyabat	8	18.819.666	171	1	7
Dikmen	4	34.240.000	26	1	3
Durağan	1	1.630.000	0	1	0
Erfelek	1	1.275.000	0	1	0
Gerze	5	114.630.000	137	1	4
Merkez	24	181.634.755	1.132	1	17
Saraydüzü	1	1.130.000	0	1	0
Türkeli	1	4.332.000	0	1	0
Toplam	**47**	**364.996.421**	**1.491**	**9**	**38**

Kaynak: Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

Türkiye Bankalar Birliği'nin (TBB) 2012-2017 yıllarına ait veriler incelendiğinde Sinop ilinde mevduatların arttığı görülmektedir. Sinop'ta toplam mevduat 2012 yılında 940 milyon TL iken, 2017 yılında ise %100 artış ile 1,97 milyar TL olarak açıklanmıştır.

Tablo 14. Mevduat Verileri (Sinop, milyon TL, 2012-2017)

Yıl	Tasarruf Mevduatı	Resmi Kuruluşlar Mevduatı	Ticari Kuruluşlar Mevduatı	Döviz Tevdiat Hesabı	Diğer Kuruluşlar Mevduatı	Kıymetli Madenler Mevduatı	Toplam
2012	509	119	44	215	21	31	940
2013	572	135	61	286	28	39	1.121
2014	623	126	62	336	20	30	1.197
2015	726	138	75	406	21	18	1.384

2016	880	138	104	455	22	28	1.628
2017	1.029	148	132	600	22	44	1.975

Kaynak: TBB

Özellikle ticari ve bireysel kredi başvurularında bankalardan çekilen kredinin 2017 yılında 1,67 milyar TL olduğu görülmektedir. Tarımsal kredilerin yıllar itibariyle artıyor oluşu da tarımsal üretim anlamında önemli bir pozitif gelişme olarak kaydedilmektedir.

Tablo 15. Kredi Verileri (Sinop, milyon TL, 2012-2017)

Yıl	İhtisas Kredileri				İhtisas Dışı Krediler	Toplam
	Tarım	G.Menkul	Mesleki	Diğer		
2012	76	-	36	41	866	1.019
2013	75	-	46	54	1.076	1.251
2014	81	-	56	43	1.227	1.407
2015	109	16	5	95	1.239	1.463
2016	142	20	0	116	1.299	1.584
2017	190	16	1	120	1.671	1.998

Kaynak: TBB

2015 yılından itibaren toplamda 28 banka şubesine erişen Sinop ilinde son üç yıldır bu verilerin değişmediği görülmektedir. Banka şubesi bulunmayan tek ilçenin Dikmen olduğu dikkat çekerken, özellikle bu ilçede faaliyet gösteren güçlü su ürünleri işletmelerinin bankacılık işlemlerini işletmelerin merkezinin bulunduğu Sinop Merkez ilçesi ya da Trabzon illerinden yürütüyor olmasından ötürü Dikmen ilçesinde herhangi bir banka şubesi talebi güçlü bir şekilde hissedilmemektedir. Nüfusun az ve yaşlı oluşu da bu öngörüyü desteklemektedir.

Tablo 16. Banka Şube Verileri (Sinop, 2012-2017)

	Ayancık	Boyabat	Dikmen	Durağan	Erfelek	Gerze	Merkez	Saraydüzü	Türkeli	Sinop
2012	4	4	0	1	1	3	9	0	3	25
2013	4	4	0	1	1	3	9	0	3	25
2014	4	4	0	1	1	3	9	1	3	26
2015	4	5	0	1	1	3	10	1	3	28
2016	4	5	0	1	1	3	10	1	3	28
2017	4	5	0	1	1	3	10	1	3	28

Kaynak: TBB

Son 5 yıllık süreçte hem arz hem de talebin hızla arttığı konut sektöründe konut satışlarının Sinop ilinde hızla arttığı ancak 2017 yılına gelindiğinde yatay bir satış sürecinin başladığı görülmektedir. TR82 bölgesi illeri olan Kastamonu ve Çankırı illerine kıyasla büyüme hızının Sinop ilinde daha yavaş olduğu izlenmekte olup 2017 yılında Sinop ilinde toplam 3.489 adet konut satışı gerçekleştirilmiştir.

Grafik 10. Konut Satış Verileri (TR82 Bölgesi, 2015-2017)

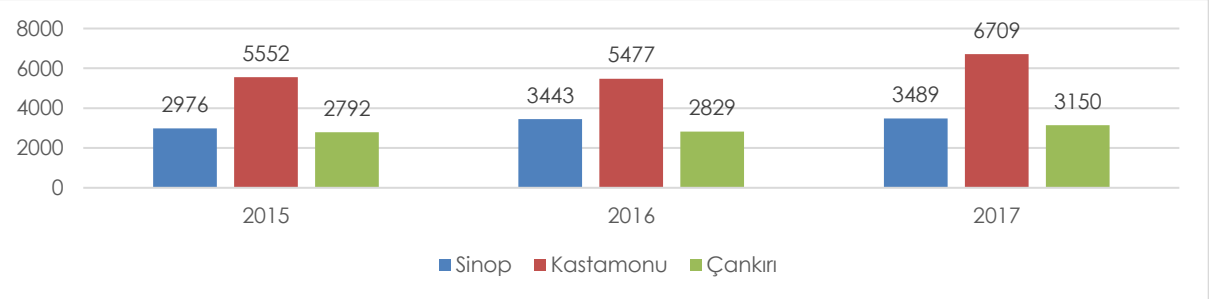

Kaynak: TÜİK

Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından takip edilen kamu yatırımları verilerine göre 2017 yılında Sinop ilinde 498,8 milyon TL genel ve katma bütçeli kuruluşlar, 58,2 milyon TL mahalli idareler ve 18,6 milyon TL köylere hizmet götürme birliklerinin yatırımları ile toplamda 575,6 milyon TL yatırım gerçekleştirilmiştir. Toplamda gerçekleşme oranı %77,4 olarak açıklanırken en yüksek oranlı gerçekleşme genel ve katma bütçeli kuruluşlar tarafından %88 ile sağlanmıştır.

Tablo 17. Kamu Yatırımları-Genel Değerlendirme (Sinop, 2017)

Yatırımcı Kuruluş	Proje Bütçe (TL)	Ödenek (TL)	Harcanan (TL)	%Gerçekleşme
Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşlar	4.221.728.596	567.309.058	498.801.711	87,92
Mahalli İdareler	306.049.401	150.428.306	58.234.869	38,71
Köylere Hizmet Götürme Birliği	25.948.541	25.948.541	18.579.980	71,60
Toplam	**4.553.726.538**	**2.641.813.535**	**575.616.560**	**77,40**

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü

Patent ve faydalı model alanlarında diğer illere kıyasla geride kalan Sinop ilinde 2010-2016 yılları arasında Türk Patent Enstitüsü (TPE) verilerine göre sadece 10 adet patent ve 11 adet faydalı model alındığı görülmektedir. Bir önceki yıla kıyasla marka tescil işlemlerinde hızlı artış görülse de marka ve patent konularında Sinop ilinin zayıf kaldığı, üniversite ve sanayi işbirliğinin daha sık ve güçlü bir şekilde sürdürülmesi ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

Tablo 18. Patent Verileri (Sinop, 2010-2016)

Yıl	Marka	Patent	Faydalı Model	Tasarım
2010	33	2	2	2
2011	46	1	2	2
2012	62	0	4	2
2013	48	0	1	0
2014	31	2	1	1
2015	53	0	0	3
2016	71	5	1	17
Toplam	**344**	**10**	**11**	**29**

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü (TPE)

Son dönemde oldukça popüler olan coğrafi işaret başvurularında Sinop ilinin tescilli 4 adet ürünü bulunmaktadır. Başvuru aşamasında Saraydüzü, Gerze ve Boyabat ilçelerinin 1'er adet ürünü olduğu bilinmektedir.

Tablo 19. Coğrafi İşaretli Ürünler (Sinop, 2017)

Tescilli Coğrafi İşaret	Tescil Tarihi
Boyabat Çemberi	03.02.2010
Ayancık Keten Bezi	07.12.2017
Ayancık Göynek Yakası	15.11.2017
Sinop Nokulu	15.12.2017

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü (TPE)

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZKA) 2010 yılından itibaren TR82 bölgesi illeri olan Kastamonu, Çankırı ve Sinop illerinde faaliyet göstermektedir. Kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektöre verdiği hibe destekleri ile bölgesel kalkınma alanında faaliyet gösteren KUZKA'nın 8 yıllık süreçte yaklaşık 11 milyon TL özel sektöre, 6,15 milyon TL ise kamu kurumlarına destek vermiştir.

Grafik 11. KUZKA Destekleri (Sinop, 2010-2017)

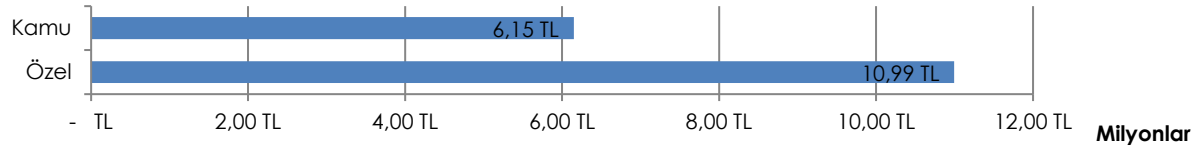

Kaynak: KUZKA

Sinop ilinde hibe destekleri sunan bir diğer kurum olan KOSGEB Sinop Müdürlüğü girişimci adaylarına ve işletmelere farklı alanlarda destek sunmaktadır. 2017 yılında KOSGEB Sinop ilinde mükerrer de olabilecek şekilde toplamda 305 girişimci ve işletmeye 5,46 milyon TL destek sağlamıştır.

Tablo 20. KOSGEB Destekleri (Sinop, 2017)

Destek Türü	Yararlanan İşletme Sayısı	Destek Tutarı (TL)
Yeni Girişimci Desteği	174	3.074.848
Ar-Ge, İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı	2	199.928
Genel Destek Programı	124	1.237.157
KOBİGEL-KOBİ Gelişim Destek Programı	5	944.710
Toplam	**305**	**5.456.643**

Kaynak: KOSGEB Sinop Müdürlüğü

Son dönemde Sinop ilindeki turizm ve imalat sektörlerindeki destekleri ile dikkat çeken Tarım ve Orman Bakanlığı Sinop İl Müdürlüğü'nün 2017 yılı kapsamındaki destek programları ile Sinop ilinde toplam 5,9 milyon TL özel sektöre fon sağlanmıştır.

Grafik 12. Sinop İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Destekleri (Sinop, 2017)

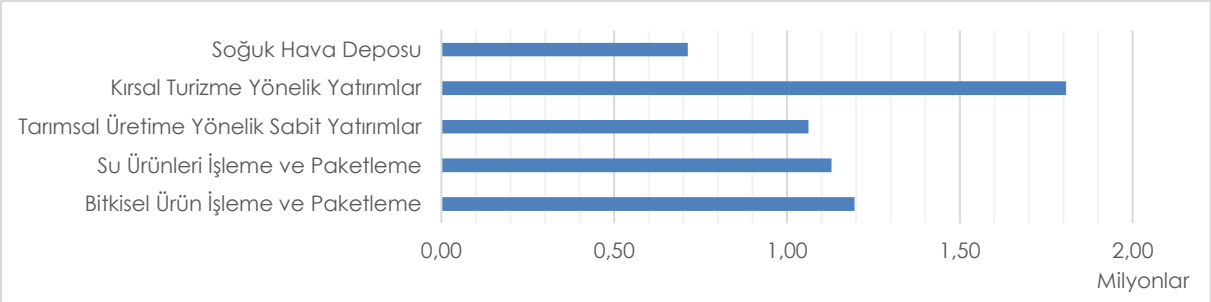

Kaynak: Sinop İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

1. SİNOP MERKEZ

Nüfusun en yoğun olduğu Sinop Merkez ilçesinde TÜİK verilerine göre nüfus 2011'de 56 bin seviyesindeyken 2017 yılı sonunda 63 bini geçmiştir.

Grafik 13. Nüfus Verileri (Sinop Merkez, 2010-2017)

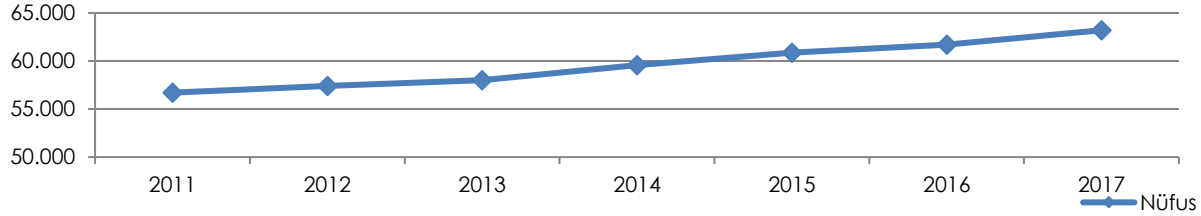

Kaynak: TÜİK

Sinop Merkez ilçesinde sanayi sicil belgeli işletme verilerine göre imalat sektörü 154 işletme ile Sinop ili genelinin %37'sini oluşturmaktadır. Yine aynı veriler kapsamında, istihdamda ise imalatta 2.800 çalışan bulunduran ilçe tüm istihdamın %40'ını oluşturmaktadır. Merkez ilçesinde toplam 161 işletme sanayi sicil belgesine sahip olurken, toplamda 2.910 çalışan bulunmaktadır.

Tablo 21. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Sinop Merkez, 2017)

Sektör	Firma Sayısı	Sinop	%Sinop	İstihdam	Sinop	%Sinop
Madencilik	4	29	13,79	22	275	8,00
İmalat	154	412	37,38	2.800	6.949	40,29
Ticaret	2	4	50,00	79	82	96,34
Hizmet	1	1	100,00	9	9	100,00
Toplam	**161**	**452**	**35,62**	**2.910**	**7409**	**39,28**

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sanayi sicil belgeli işletmeler değerlendirildiğinde Sinop Merkez ilçesinde işletmelerin birçok alanda üretim yaptığı görülmektedir. Gıda sektöründe 34 işletme, mobilya imalatında 29 ve tekstil sektöründe 17 işletme ile bu üç sektör ilçede ön plana çıkmaktadır.

Grafik 14. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Sinop Merkez, 2017)

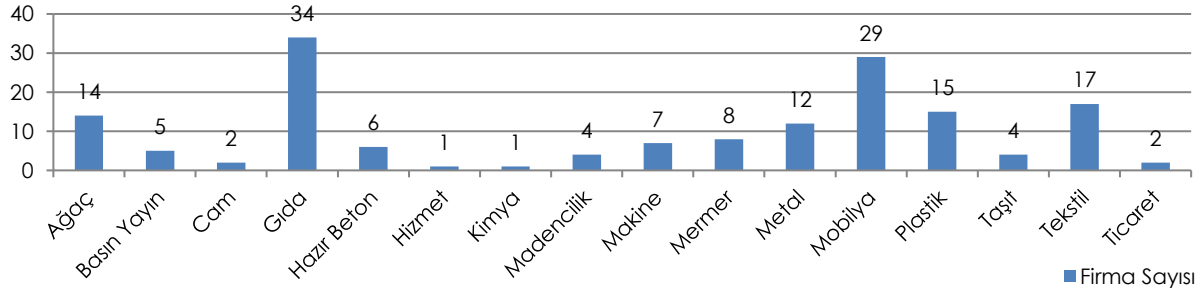

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

İstihdamda ise Türkiye'de diğer illerde de yoğun bir şekilde görülen tekstil sektöründe Sinop Merkez ilçesinde istihdam kümelenmesi görülmektedir. İstihdamın büyük bir bölümü 1.436 çalışan ile bu sektörde olurken, 336 çalışan ile plastik imalatı ve 323 çalışan ile gıda sektörü tekstil sektörünü izlemektedir.

Grafik 15. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Dağılımı (Sinop Merkez, 2017)

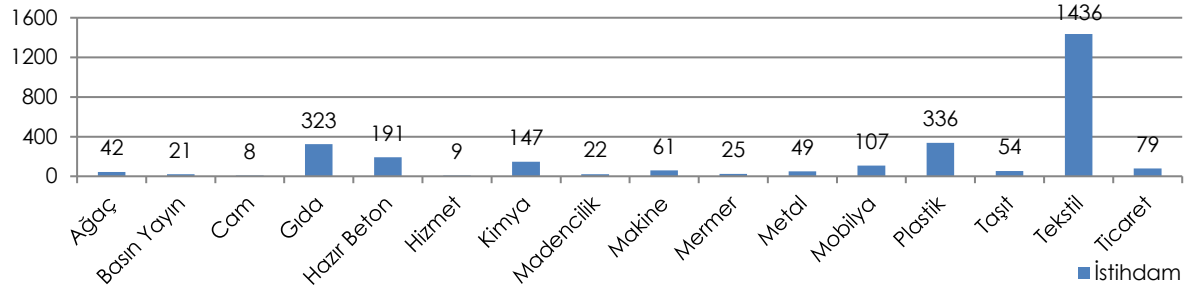

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sinop Merkez ilçesinde sanayi sicil belgeli işletmelerin ortalama istihdamı 18 olarak hesaplanmıştır. Hazır beton imalatı, kimya, plastik ürün imalatı, tekstil ve ticaret sektörlerindeki işletmelerin ortalama istihdamının Sinop Merkez ilçesindeki ortalama istihdamının üzerinde kaldığı görülmektedir.

Grafik 16. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Ortalama İstihdam (Sinop Merkez, 2017)

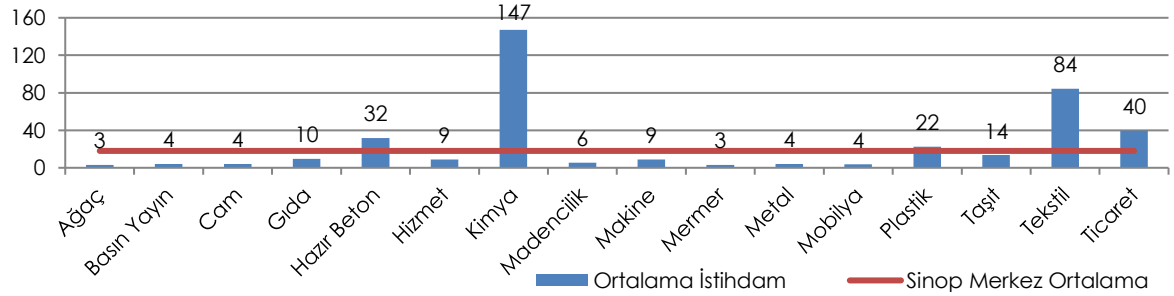

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sanayi sicil belgeli işletmelerin 2017 yılı verilerine göre Sinop Merkez ilçesinde tekstil sektöründeki işletmelerin istihdama damga vurduğu görülmektedir. Plastik sektöründen 1 firmanın, tekstil sektöründen 4 firmanın yer aldığı Sinop Merkez ilçesi istihdam lideri ilk 5 firmanın toplam çalışan sayısı 1.025 olup, Merkez ilçesinin tüm istihdamının %35'ini ve Sinop ili genelinin %13'ünü oluşturmaktadır.

Tablo 22. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 5 Firma (Sinop Merkez, 2016)

Firma Adı	Sektör	İstihdam	%Merkez	%Sinop
Örsan Tekstil Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş	Tekstil	272	9,347	3,671
Kaya-Pen Plastik San. ve Tic.	Plastik	250	8,591	3,374
Ersa 1 Konfeksiyon Tekstil Taah. San. ve Dış Tic.	Tekstil	172	5,911	2,322
Tuğra Tekstil Tur. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.	Tekstil	166	5,704	2,241
Ferdağ Çetinkaya Merve Tekstil	Tekstil	165	5,670	2,227
Lider Firmaların Toplamı		**1.025**	**35,22**	**13,83**

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sinop Ticaret ve Sanayi Odası'ndan temin edilen sermaye bilgilerine göre Sinop Merkez ilçesinde perakende ticaret 58,9 milyon TL ile sermayenin en yoğun olduğu sektör olarak nitelendirilmektedir. İlçe tüm sermayesinin %31'ine sahip bu sektör ile birlikte ilk 5'te yer alan sektörlerin Merkez ilçe sermayesinin %42'sini oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 23. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Sinop Merkez, 2017)

NACE (2'li)	Sektör	Sermaye (TL)	%Merkez
47	Perakende ticaret	58.866.553	31,20
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	42.560.000	22,56
14	Dış giyim eşyası imalatı	17.547.000	9,30
41	Bina inşaatı	14.386.807	7,62
46	Toptan ticaret	10.457.550	5,54
	Lider Sektörlerin Toplamı	**79.622.032**	**42,20**
	Merkez Toplam	**188.687.680**	

Kaynak: Sinop TSO (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sinop Merkez ilçesinde kamu kurumlarının teşvik belge talepleri dışında genel olarak Sinop OSB'deki işletmeler tarafından yatırım teşvik belgeleri hazırlanmaktadır. 2013 yılında hareketlenen yatırımlar 2014-2016 yılları arasında zayıf bir performans gösterse de 2017 yılında tekrar hızlanma ile yıl içerisinde 145 milyon TL sabit yatırım tutarı öngörülmüş ve bu rakam Sinop tarihinin en yüksek yatırım tutarlı teşvik dönemi olmuştur. Yine aynı yıl içerisinde öngörülen 748 kişilik istihdam ile yine bu alanda en yüksek seviyeye ulaşılmıştır.

Grafik 17. Yatırım Teşvik Belgeleri-Yatırım ve İstihdam (Sinop Merkez, 2012-2017)

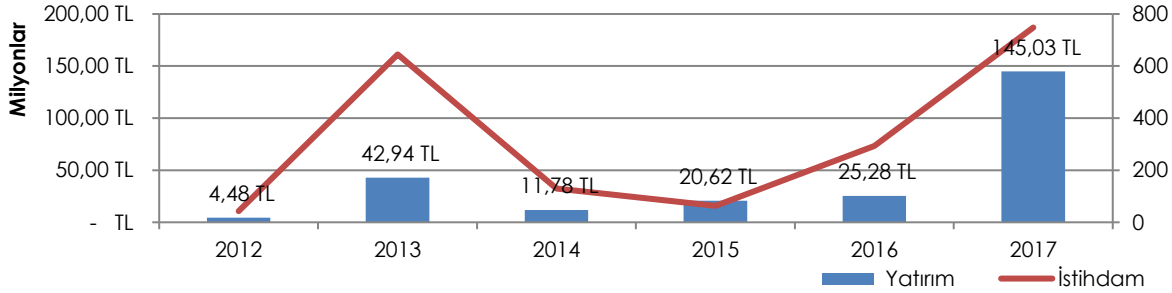

Kaynak: Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

Sinop Merkez ilçesinde 3 kamu bankası ve 7 özel kuruluş ile birlikte toplam 10 banka faaliyet göstermektedir. Gayrimenkul sektöründe Sinop Merkez ilçesinde konutların değerlenmesi 2017 yılında da devam etmektedir ve m2 fiyatlarında 1.812 TL rakamına ulaşılmıştır. 2015 yılında 419 ay olan amortisman süresi 2017 yılında 332 aya (27 yıl 8 ay) gerilemiştir.

Grafik 18. Konut Değeri ve Amortisman Süresi (Sinop Merkez, 2014-2017)

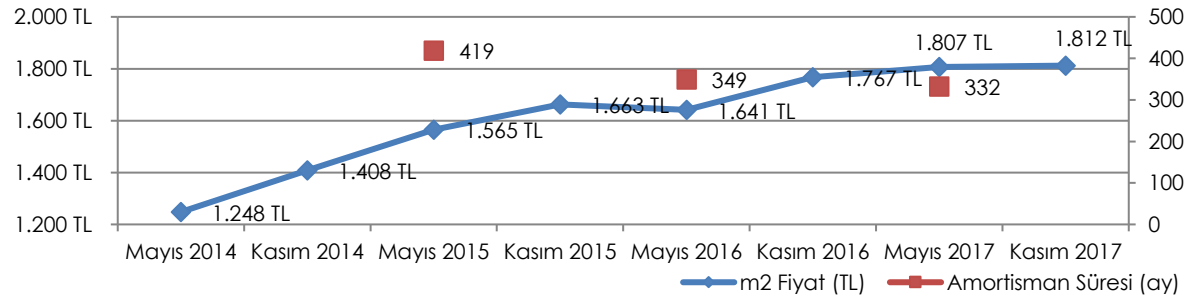

Kaynak: www.sahibinden.com

Sinop Belediyesi'nin mahalli idareler olarak Sinop Merkez ilçesinde 2017 yılında 18,1 milyon TL yatırım gerçekleştirmiş olup, Belediye'nin ilçedeki yatırımı Sinop genelinde mahalli idareler tarafından gerçekleştirilen toplam yatırımın yaklaşık %31'ini oluşturmaktadır. Sinop İl Özel İdaresi'nin Sinop geneli için yaptığı kamu yatırımları tüm ilçeler için olduğu üzere Sinop Merkez ilçesini de kapsamaktadır.

Sinop Merkez ilçesinde yatırımcı kuruluşların yatırımları %89 gerçekleşme ile tamamlanmış olup yatırımcı kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen Sinop ilindeki tüm yatırımların %76'sını oluşturmaktadır. 124 projenin finanse edildiği 2017 yılında en fazla yatırım Karayolları 7. Bölge Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmiştir.

Tablo 24. Yatırımcı Kuruluş ve Mahalli İdarelerin Yatırımları (Sinop Merkez, 2017)

	Yatırım (TL)	%Sinop	Harcama (TL)	%Sinop
Yatırımcı Kuruluşlar	425.435.687	74,99	378.666.197	75,92
Sinop Belediyesi	24.324.000	28,93	18.141.031	31,15

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Köy yolları yatırımlarını kapsayan Köylerin Alt Yapısının Desteklenmesi (KÖYDES) yatırımlarında ise 2017 yılında Sinop Merkez ilçesi için gerçekleştirilen yatırımlar Sinop ili genelinin %14'ünü oluşturmaktadır.

Tablo 25. KÖYDES Yatırımları (Sinop Merkez, 2017)

	Ödenek (TL)	%Sinop	Harcama (TL)	%Sinop
Sinop Merkez	3.145.206	12,12	2.662.675	14,33
Sinop İli Toplam	**25.948.541**		**18.579.980**	

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

2. AYANCIK

Ayancık ilçesinde nüfus verileri inişli çıkışı grafiğine devam etmektedir. 2017 yılında nüfus bir önceki yıla kıyasla azalarak 22.625 olarak açıklanmıştır.

Grafik 19. Nüfus Verileri (Ayancık, 2010-2017)

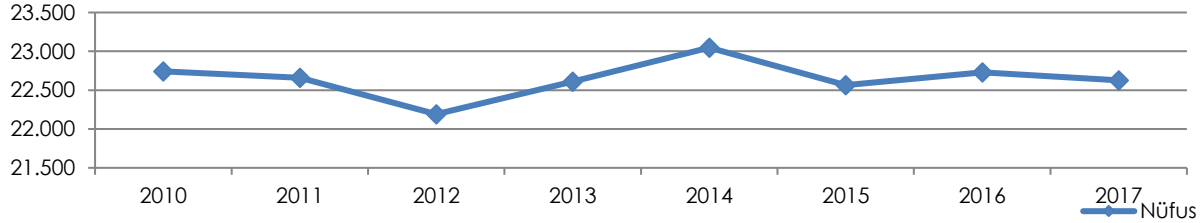

Kaynak: TÜİK

Ayancık ilçesinde sanayi sicil belgeli işletme sayısı 66 olarak belirlenmektedir. Sektörel dağılımda imalat sektöründe yoğunlaşmanın olduğu görülmektedir. İstihdamda imalat sektöründeki 387 kişilik istihdam Sinop ili genelinin %5'ini oluşturmaktadır. Ayancık ilçesi genelinde sanayi sicil belgeli işletmelerin istihdamı 454 olup bu rakam Sinop ili genelinin %6'sını oluşturmaktadır.

Tablo 26. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Ayancık, 2017)

Sektör	Firma (Adet)	Sinop	%Sinop	İstihdam	Sinop	%Sinop
Madencilik	6	29	20,69	66	275	24,00
İmalat	50	412	12,14	387	6.949	5,57
İnşaat	1	4	25,00	1	11	9,09
Toplam	**66**	**452**	**14,60**	**454**	**7.409**	**6,13**

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Firmaların sektörel dağılımları incelendiğinde ise ağaç ve gıda ürünleri imalatında yoğunlaşma olduğu görülmektedir. Ağaç ürünleri imalatında16 firma, gıda ürünleri imalatında ise 12 firma faaliyet gösterirken, ilçede mobilya ve madencilik (mermer) alanında 6'şar firma yer almaktadır.

Grafik 20. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Ayancık, 2017)

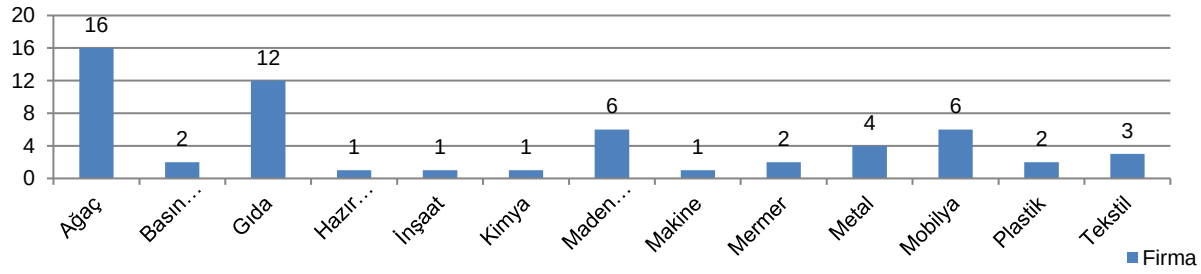

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sanayi sicil belgeli firmaların verilerine göre 2017 yılında gıda sektörü 72 çalışan ile en çok istihdam sunulan sektör olurken, madencilik sektöründe 66, ağaç ürünleri imalatında 62 ve tekstil sektöründe 55 çalışan bulunmaktadır.

Grafik 21. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Dağılımı (Ayancık, 2017)

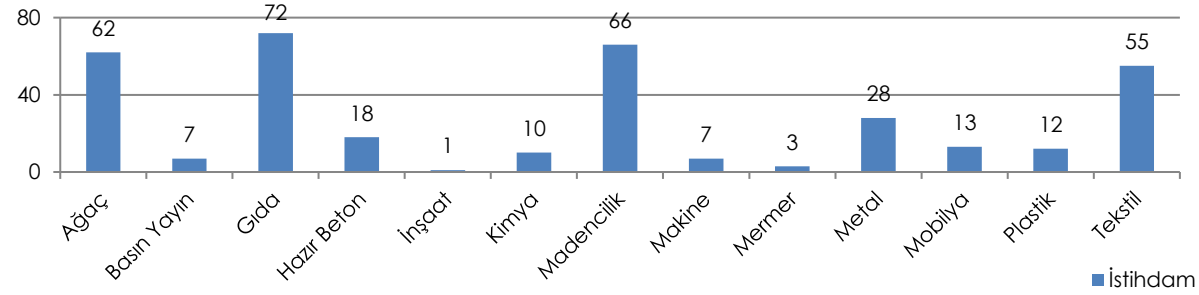

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sanayi sicil belgeli işletmelerin ortalama istihdamı Ayancık ilçesi için hesaplandığında ilçede işletme başı ortalama 8 çalışan olduğu görülmektedir. Hazır beton imalatı, tekstil, kimya ve madencilik sektörleri ortalamanın üzerinde yer almaktadır.

Grafik 22. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Ortalama İstihdam (Ayancık, 2017)

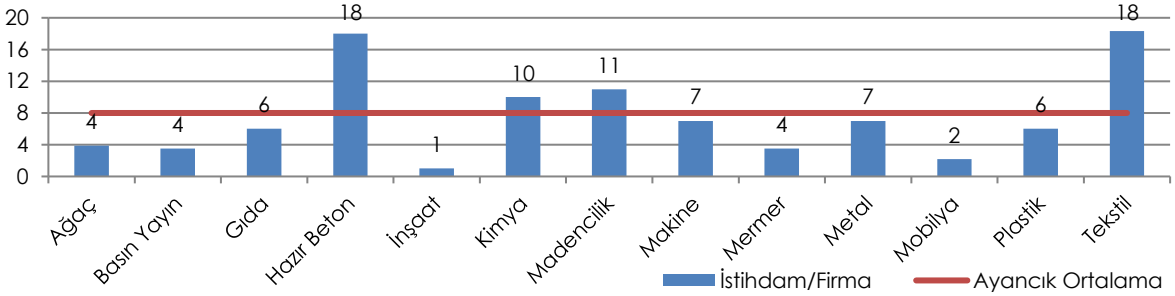

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Ayancık ilçesinde sanayi sicil belgeli işletmeler arasında ağaç sektörü, tekstil, madencilik ve gıda sektöründeki işletmelerin istihdamda ilk 5'te yer aldığı görülmektedir. İlk 5'te yer alan işletmelerin toplam istihdamı 182 olup Ayancık ilçesinin %40'ını, Sinop ili genelinin ise %2,5'ini oluşturmaktadır.

Tablo 27. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 5 Firma (Ayancık, 2017)

Firma Adı	Sektör	İstihdam	%Ayancık	%Sinop
Sinop Orüs Orman Ürünleri San. ve Tic.	Ağaç	58	12,78	0,78
Mesa Tekstil Konfeksiyon San. ve Tic. Ltd. Şti.	Tekstil	43	9,47	0,58
CTM Madencilik San. ve Dış Tic.	Madencilik	32	7,05	0,43
Hamza Çalış	Gıda	28	6,17	0,38
Ar-Taş Orman Ürünleri Nakliyat İnş.	Ağaç	21	4,63	0,28
Lider Firmaların Toplamı		**182**	**40,09**	**2,46**

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sinop Ticaret ve Sanayi Odası'nın Ayancık ilçesindeki üyelerinin sermaye verileri incelendiğinde bina inşaatı sektöründe en yüksek sermaye kümelenmesi olduğu görülmektedir. İlk beşte yer alan sektörler Ayancık ilçesinin sermayesinin %84'ünü temsil etmektedir. Ayancık ilçesinin toplam sermayesi ise 118,9 milyon TL olarak hesaplanmaktadır.

Tablo 28. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Ayancık, 2017)

NACE (2'li)	Sektör	Sermaye (TL)	%Ayancık
41	Bina inşaatı	8.147.403	27,54
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı	7.150.000	26,46
47	Perakende ticaret	7.050.475	19,03
46	Toptan ticaret	1.275.800	5,06

49	Kara yolu ile yük taşımacılığı	800.100	5,59
	Lider Sektörlerin Toplamı	**21.347.853**	**83,69**
	Ayancık Toplamı	**118.960.278**	

Kaynak: Sinop ve Boyabat TSO (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)
Not: Elektrik üretimi yapan işletme sektörde tek olduğu için sermayesi dikkate alınmamıştır.

Son 5 yılda Ayancık ilçesinde banka sayısında bir değişim görülmemektedir. 2 kamu bankasının yanı sıra ilçede faaliyet gösteren 2 özel banka ile toplamda 4 adet banka ilçede yer almaktadır.

Mahalli idareler kapsamında Ayancık Belediyesi 2017 yılında 952 bin TL yatırım gerçekleştirmiş olup, Sinop ili genelinde bu yatırım tutarı toplam yatırımın yaklaşık %1,64'üne tekabül etmektedir. Yıl için ayrılan 9,66 milyon TL yatırım planında %10 nakdi gerçekleşme olması dikkat çekmektedir.

Yatırımcı kuruluşlarda ise Ayancık ilçesinde toplam 16 proje için 8,3 milyon TL finansman ayrılmıştır ve %100'ün üzerinde gerçekleşme görülmektedir. Ayancık ilçesinde yatırımcı kuruluşlar arasında en fazla yatırım Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı olarak adı değiştirilen Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından gerçekleştirilmiştir.

Tablo 29. Yatırımcı Kuruluş ve Mahalli İdarelerin Yatırımları (Ayancık, 2017)

	Yatırım (TL)	%Sinop	Harcama (TL)	%Sinop
Yatırımcı Kuruluşlar	8.296.714	1,46	9.034.643	1,81
Ayancık Belediyesi	9.660.000	11,49	952.000	1,64

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

KÖYDES kapsamında ise ilçeye 3,49 milyon TL yatırım bütçesi ayrılmış olup, 1,76 milyon TL nakdi gerçekleşme sağlanmıştır. Ayancık ilçesi için 2016 yılında ayrılan KÖYDES bütçesi toplam bütçenin %13'ünü oluşturmaktadır.

Tablo 30. KÖYDES Yatırımları (Ayancık, 2017)

	Yatırım (TL)	%Sinop	Harcama (TL)	%Sinop
Ayancık	3.488.786	13,45	1.757.650	9,46
Sinop İli Toplam	**25.948.541**		**18.579.980**	

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

3. BOYABAT

Sinop ilinde Merkez ilçeden sonra nüfus ve üretim alanlarında en gelişmiş ikinci ilçe konumunda olan Boyabat ilçesinde nüfus 2016 yılı ile neredeyse aynı olacak şekilde 44.025 olarak açıklanmıştır.

Grafik 23. Nüfus Verileri (Boyabat, 2010-2017)

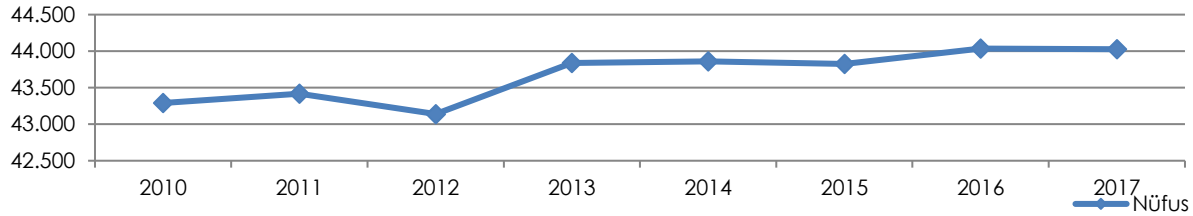

Kaynak: TÜİK

Sanayi sicil belgeli firma sayılarına göre Boyabat ilçesinde de imalatın yoğun olduğu görülmektedir. Belgeli firma sayısı Sinop ilinin %25'ini oluştururken, istihdam ise toplam il geneli istihdamın %34,2'sini oluşturmakta ve Sinop Merkez ile birlikte ilin sanayisinde lokomotif gücü konumundadır. Sanayi sicil belgeli işletmeler Boyabat ilçesinde toplam 2.532 çalışan bulundurmaktadır.

Tablo 31. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Boyabat, 2017)

Sektör	Firma (Adet)	Sinop	%Sinop	İstihdam	Sinop	%Sinop
Madencilik	11	29	37,93	156	275	56,73
İmalat	97	412	23,54	2.342	6.949	33,70
Elektrik	1	2	50,00	26	83	31,33
İnşaat	2	4	50,00	6	11	54,55
Ticaret	1	4	25,00	2	82	2,44
Toplam	112	452	24,78	2.532	7.409	34,17

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Boyabat ilçesinde tuğla imalatı alanında kümelenme bulunmaktadır. İlçede sanayi sicil belgeli 28 işletme tuğla imalatında faaliyet gösterirken, gıda sektöründe 18, ağaç ürünleri imalatında 13 ve madencilik sektöründe 11 işletme yer almaktadır.

Grafik 24. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Boyabat, 2017)

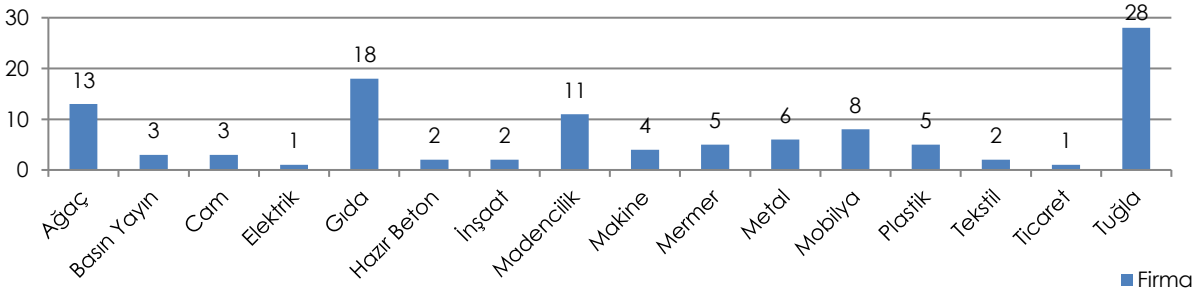

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

İlçede sanayi sicil belgeli işletmelerde sektörel istihdam dağılımı incelendiğinde ise tuğla imalatının tüm ilçe istihdamında oldukça önemli bir konuma sahip olduğu görülmektedir. 1.704 çalışanın bulunduğu

tuğla imalatının yanında madencilik sektöründe 156, ağaç ürünleri imalatında 117 ve cam mozaik ürün imalatında 109 çalışan bulunmaktadır.

Grafik 25. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Dağılımı (Boyabat, 2017)

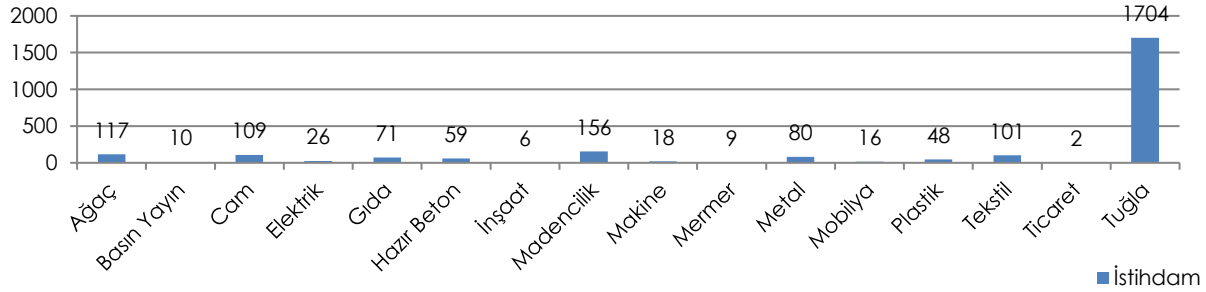

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Boyabat ilçesinde sanayi sicil belgeli işletmelerin ortalama istihdamı 23 olarak hesaplanmış olup, tuğla imalatı, tekstil, cam mozaik imalatı, hazır beton imalatı ve elektrik üretim sektörlerinde bu ortalamanın üzerine çıkılabilmiştir.

Grafik 26. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Ortalama İstihdam (Boyabat, 2017)

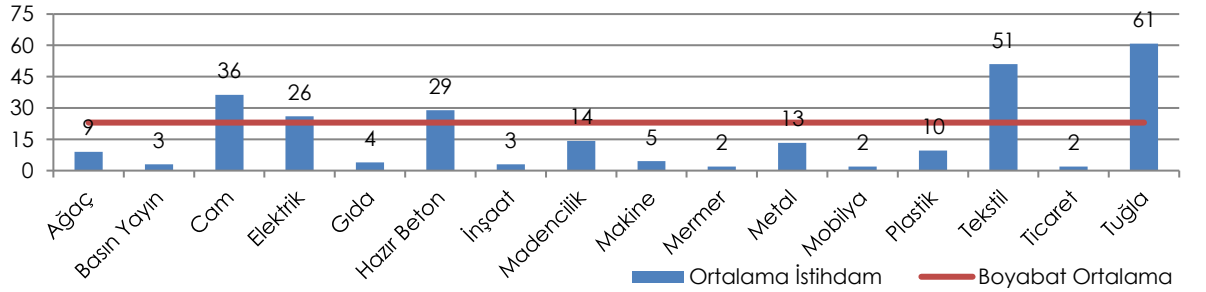

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Boyabat'ta istihdama göre firma sıralamasında ilk 5'te yer alan firmaların genel olarak toprak ürünleri imalatı alanında olduğu, sadece MTK Tekstil firmasının istisna oluşturduğu görülmektedir. Sanayi sicil belgeli işletmeler arasında istihdam lideri ilk beş firma toplam 599 çalışana sahip olup bu rakam Boyabat'ın %24'ünü, Sinop ilinin genelinin ise %8'ini oluşturmaktadır.

Tablo 32. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 5 Firma (Boyabat, 2017)

Firma Adı	Sektör	İstihdam	%Boyabat	%Sinop
Yaylaoğlu Toprak Sanayi	Taş Toprak	180	7,11	2,43
Emek Tuğla Sanayi	Taş Toprak	165	6,52	2,23
Emrah Gülseren / MTK Tekstil	Tekstil	100	3,95	1,35
Hisar Toprak Sanayi	Taş Toprak	80	3,16	1,08
Atilla Çağlar Toprak Sanayi	Taş Toprak	74	2,92	1,00
Lider Firmaların Toplamı		**599**	**23,66**	**8,08**

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Boyabat Ticaret ve Sanayi Odası'na kayıtlı işletmelerin sermaye verilerine göre perakende ticaret ve tuğla imalatını kapsayan metalik olmayan mineral ürün imalatı sektörlerinde toplam 45 milyon TL'nin üzerinde sermayenin olduğu görülmektedir. Sermaye lideri ilk beş sektörün toplamı Boyabat ilçesinin %80'ine tekabül etmektedir.

Tablo 33. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Boyabat, 2017)

NACE (2'li)	Sektör	Sermaye (TL)	%Boyabat
47	Perakende ticaret	22.808.500	21,71
23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	22.784.100	21,65
08	Diğer madencilik ve taş ocakçılığı	13.655.000	13,00
46	Toptan ticaret	13.348.000	12,70
41	Bina inşaatı	10.639.600	10,13
	Lider Sektörlerin Toplamı	**83.199.200**	**79,19**
	Boyabat Toplamı	**105.064.578**	

Kaynak: Sinop ve Boyabat TSO (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

2012 yılından itibaren Boyabat ilçesinde 6 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiştir. Toplam yatırım 81 milyon TL olarak beyan edilmiş olup, teşvik belgeleri kapsamında 81 yeni istihdam hedeflenmiştir.

3 kamu bankasının da faaliyette olduğu Boyabat ilçesinde ayrıca iki özel banka da hizmet vermektedir. Sinop ilinin 2. en büyük sermayesine sahip ilçenin toplamda 5 farklı banka kuruluşuna ev sahipliği yapmasındaki en önemli sebeplerin başında tasarruf ve yatırım sahibi birey ve yatırımcıların banka konusunda daha çok İstanbul'daki bankalar ile çalışmaları gelmektedir.

Mahalli idareler kapsamında Boyabat Belediyesi 2017 yılında 4,15 milyon TL yatırım gerçekleştirmiş olup, 2017 yılı ödeneğinin %50'si gerçekleştirilmiştir. Belediye'nin yıl içerisindeki yatırımı Sinop ilinin %7,12'sini oluşturmaktadır.

Boyabat ilçesinde yatırımcı kuruluşlar tarafından planlanan yatırımlar Sinop ili toplam yatırımlarının %11,82'sini oluşturmaktadır. Planlanan 67 milyon TL tutarındaki yatırımın 58,6 milyon TL olan tutarı gerçekleştirilmiş olup, ilçedeki en fazla yatırımlar İl Sağlık Müdürlüğü, Yüksek Öğrenim KYK İl Müdürlüğü ve Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü tarafından sağlanmıştır.

Tablo 34. Yatırımcı Kuruluş ve Mahalli İdarelerin Yatırımları (Boyabat, 2017)

	Yatırım (TL)	%Sinop	Harcama (TL)	%Sinop
Yatırımcı Kuruluşlar	67.066.362	11,82	58.633.771	11,75
Boyabat Belediyesi	8.298.000	9,87	4.149.000	7,12

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

KÖYDES kapsamında 2017 yılında 4 milyon TL yatırım ayrılmış ve bu yatırım planının nakdi olarak %63'ü gerçekleştirilmiştir. Boyabat ilçesinde KÖYDES kapsamında 2,56 milyon TL yatırım gerçekleştirilmiş olup Sinop ili genelinin %14'ünü oluşturmaktadır.

Tablo 35. KÖYDES Yatırımları (Boyabat, 2017)

	Yatırım (TL)	%Sinop	Harcama (TL)	%Sinop
Boyabat	4.065.821	15,67	2.564.274	13,80
Sinop İli Toplam	**25.948.541**		**18.579.980**	

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

4. DİKMEN

Su ürünleri alanında işletmelerin yoğun bir şekilde faaliyet gösterdiği Sinop ilinin Dikmen ilçesi Samsun-Sinop karayolunun geliştirilmesi ile birlikte daha kolay ulaşılabilir ilçe haline gelmiştir. Ancak ilçe nüfusu 2013 yılından itibaren sürekli azalma eğilimi göstermektedir; 2013'de 6.138 olan nüfus 2017'ye gelindiğinde 5.012'ye gerilemiştir.

Grafik 27. Nüfus Verileri (Dikmen, 2010-2017)

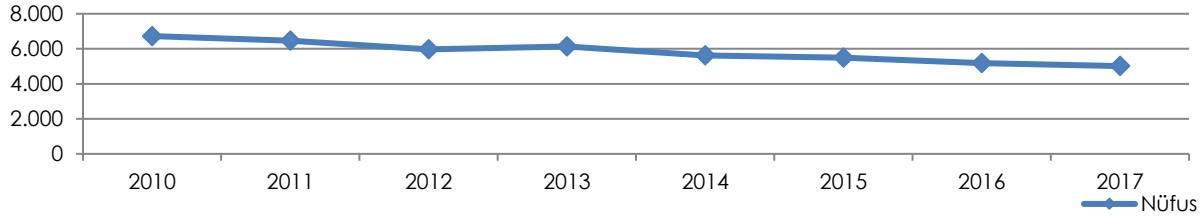

Kaynak: TÜİK

İlçede sanayi sicil belgeli toplam 16 firma bulunmaktadır ve neredeyse tamamı imalat alanındadır. Firma sayısı bakımından Sinop ilinin %3,5'i, istihdam bakımından ise toplam istihdamın %3,6'sını oluşturmaktadır.

Tablo 36. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Dikmen, 2017)

Sektör	Firma Sayısı	Sinop	%Sinop	İstihdam	Sinop	%Sinop
Madencilik	1	29	3,45	1	156	0,64
İmalat	15	412	3,64	266	6.949	3,83
Toplam	16	452	3,54	267	7.409	3,60

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sanayi sicil belgeli işletmelerin sektörel dağılımında Dikmen ilçesinde gıda sektörünün (özellikle su ürünleri imalatı) ön planda olduğu görülmektedir. Gıda imalatında 9 işletmenin 236 çalışanı bulunurken, ağaç ürünleri imalatında 4, mobilya imalatı, madencilik ve tekstil sektörlerinde 1'er işletme faaliyet göstermektedir.

Grafik 28. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Dikmen, 2017)

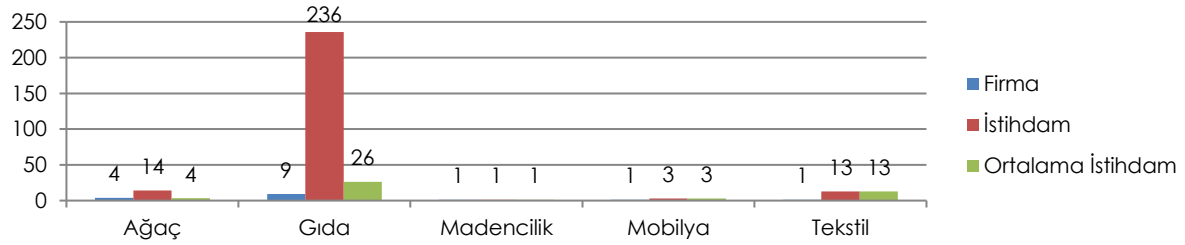

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Su ürünleri imalatı sektörü Dikmen ilçesinde temel alandır ve sanayi sicil belgelerine göre de istihdam bu alandaki firmalar ilk beşte yer almaktadır. Listedeki işletmelerin toplam istihdamı 170 olup bu rakam

Dikmen ilçesindeki sanayi sicil belgeli işletmelerin istihdamının %82,5'ini, Sinop ili genelinin ise %2,5'ini oluşturmaktadır.

Tablo 37. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 5 Firma (Dikmen, 2017)

Firma Adı	Sektör	İstihdam	%Dikmen	%Sinop
Sadıklar Soğuk Hava Deposu ve Su Ürünleri	Su Ürünleri	83	27,67	0,83
Dalyan Su Ürünleri	Su Ürünleri	56	19,90	0,60
Baysun Su Ürünleri	Su Ürünleri	34	15,05	0,45
Sürsan Su Ürünleri	Su Ürünleri	30	14,56	0,44
Karsusan Karadeniz Su Ürünleri	Su Ürünleri	14	5,34	0,16
Lider Firmaların Toplamı		**170**	**82,52**	**2,48**

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sanayi sicil belgeli firmalar sektörel sermaye yapıları değerlendirildiğinde ise gıda ürünleri imalatı sektörünün Dikmen ilçesinde faaliyet gösteren tüm sektörlerin %91'ini oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 38. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Dikmen, 2017)

NACE (2'li)	Sektör	Sermaye (TL)	%Dikmen
10	Gıda ürünlerinin imalatı	21.125.000	90,89
47	Perakende ticaret	750.000	<0,01
14	Giyim eşyalarının imalatı	500.000	<0,01
46	Toptan ticaret	500.000	<0,01
41	Bina inşaatı	350.000	<0,01
	Lider Sektörlerin Toplamı	**23.225.000**	**99,92**
	Dikmen Toplamı	**23.241.875**	

Kaynak: Sinop ve Boyabat TSO (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Dikmen ilçesinde nüfus, üretim ve istihdam rakamları oldukça az olsa da Sinop ilinin dış ticaretine bu ilçenin katkısı yüksektir. Deniz salyangozu, balık yağı ve balık unu gibi ürünlerin ihracatı bu ilçeden yoğun bir şekilde yapılmaktadır; özellikle deniz salyangozunun Güney Kore ve Japonya'ya ihracatı bu sektörü özel kılmaktadır.

Mahalli idarelerin yatırımlarında Dikmen Belediyesi'nin 2017 yılında herhangi bir harcama gerçekleştirmediği görülmektedir. Yatırımcı kuruluşlarda ise 1 projenin gerçekleştirilmesi kapsamında Dikmen ilçesinde 150 bin TL tutarında yatırım yapılmıştır.

Tablo 39. Yatırımcı Kuruluş ve Mahalli İdarelerin Yatırımları (Dikmen, 2016)

	Yatırım (TL)	%Sinop	Harcama (TL)	%Sinop
Yatırımcı Kuruluşlar	995.000	0,17	149.997	0,03
Dikmen Belediyesi	-	-	-	-

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

İlçede KÖYDES yatırımları için 1,59 milyon TL ayrılmış olup yatırımlarda %17 gerçekleşme sağlanmıştır. KÖYDES kapsamında ilçedeki yatırımlar Sinop ili genelinin sadece %1,5'ini oluşturmaktadır.

Tablo 40. KÖYDES Yatırımları (Dikmen, 2016)

	Yatırım (TL)	%Sinop	Harcama (TL)	%Sinop
Dikmen	1.586.973	6,12	270.644	1,46
Sinop İli Toplam	**25.948.541**		**18.579.980**	

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

5. DURAĞAN

Tarım ve imalat alanında işletmeler bulunan Durağan ilçesinde 2010 yılındaki yaklaşık 22.000 seviyesindeki nüfus 2017 yılı sonunda 18.350'ye gerilemiştir.

Grafik 29. Nüfus Verileri (Durağan, 2010-2017)

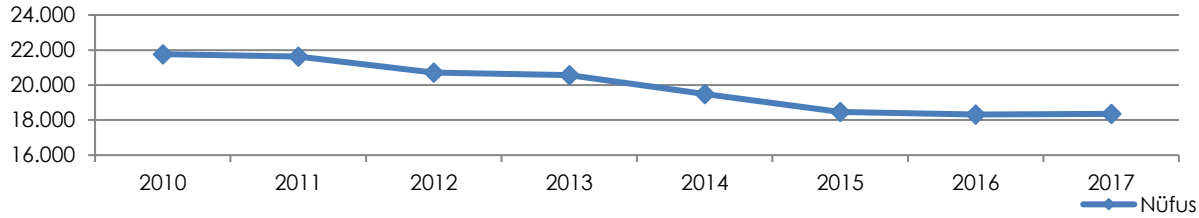

Kaynak: TÜİK

Sanayi sicil belgeli firmalar incelendiğinde 2017 yılında Durağan'da imalat sektöründe yoğunlaşmanın olduğu, toplam işletme sayısının ve istihdamın Sinop ili toplamının sırasıyla %6'sını ve %2,6'sını oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 41. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Durağan, 2017)

Sektör	Firma Sayısı	Sinop	%Sinop	İstihdam	Sinop	%Sinop
Madencilik	2	29	6,90	5	156	3,21
İmalat	24	412	5,83	133	6.949	1,91
Elektrik	1	2	50,00	57	83	68,68
Toplam	**27**	**452**	**5,97**	**195**	**7.409**	**2,63**

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sanayi sicil belgeli işletmelerde sektörel dağılımda gıda imalatının 13 işletme ile ön planda olduğu görülmektedir. Plastik ürün ve ağaç ürünleri imalatında da sanayi sicil belgeli sırasıyla 5 ve 4 firma faaliyet göstermektedir.

Grafik 30. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Durağan, 2017)

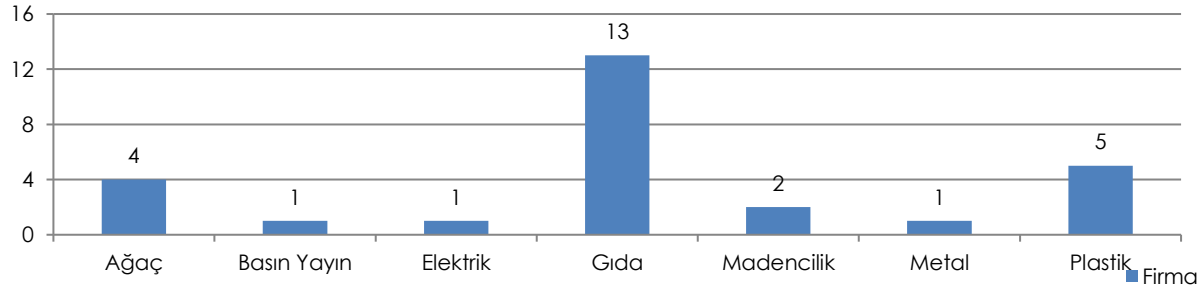

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Toplam sundukları istihdamları bakımından gıda sektöründe toplam 80 kişi çalışırken, ilçede elektrik dağıtımını üstlenen Boyabat Elektrik Üretim firması 57 kişiyi istihdam etmektedir. Ağaç ve plastik ürünleri imalatı alanında 20'nin üzerinde istihdam sağlanmaktadır.

Grafik 31. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Dağılımı (Durağan, 2017)

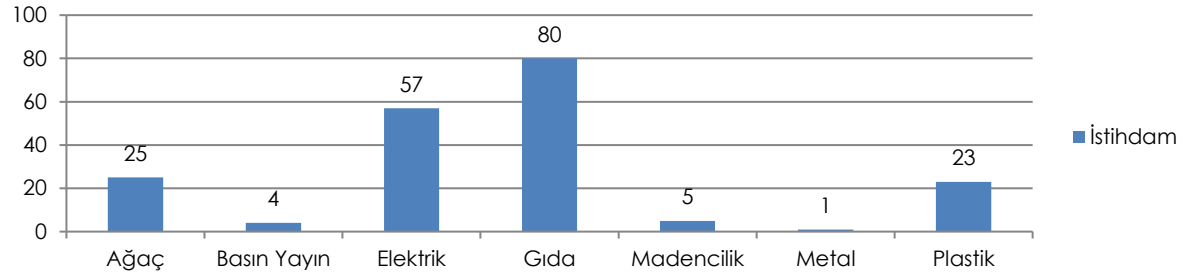

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Elektrik üretim dışında gıda imalatı, plastik ve ağaç ürünleri imal eden sanayi sicil belgeli işletmeler 2017 yılında ilçenin istihdamında ilk beşte yer almaktadır. 2017 yılı sonunda sanayi sicil belgeli firmaların istihdamının Sinop ili geneline oranı %1,54'te kalmaktadır.

Tablo 42. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 5 Firma (Durağan, 2017)

Firma Adı	Sektör	İstihdam	%Durağan	%Sinop
Boyabat Elektrik Üretim	Elektrik Üretim	57	29,23	0,77
Comartlar Gıda	Gıda	21	10,77	0,28
Yıldırım Ahşap ve Orman Ürünleri	Ağaç	16	8,21	0,22
Cansızloğlu Gıda Maddeleri	Plastik	15	7,69	0,20
Sevgi Gündüz	Gıda	12	6,15	0,16
Lider Firmaların Toplamı		**114**	**58,46**	**1,54**

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sermayeler değerlendirildiğinde ise Durağan'da sermayenin toptan ve perakende ticarette yoğunlaştığı görülmektedir. Ticaretten farklı olarak bina inşaatı ve gıda ürünleri imalatının da Durağan ilçesinde sermaye birikimi anlamında etkin olduğu dikkat çekmektedir.

Tablo 43. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Durağan, 2017)

NACE (2'li)	Sektör	Sermaye (TL)	%Durağan
47	Perakende ticaret	6.960.000	31,73
46	Toptan ticaret	4.420.000	20,15
41	Bina inşaatı	5.047.500	23,01
45	Motorlu kara taşıtların toptan ticareti	3.000.000	13,67
10	Gıda ürünleri imalatı	1.200.000	5,47
	Lider Sektörlerin Toplamı	**20.627.500**	**94,02**
	Durağan Toplamı	**21.938.482**	

Kaynak: Sinop ve Boyabat TSO (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

2012 – 2017 yılları arasında Durağan ilçesine yönelik planlanan yatırımlara ilişkin sadece 1 adet yatırım teşvik belgesi hazırlanmış olup bu belge de Durağan Belediyesi'nin kamu yatırımı içindir. Ayrıca ilçede bankacılık faaliyetleri olarak sadece bir adet kamu bankası faaliyet göstermektedir.

Mahalli idareler olarak Durağan Belediyesi'nin 2017 yılında gerçekleştirdiği yatırım 28,7 milyon TL olup, yıl için ayrılan ödeneğin %22'sini kullanmıştır. Belediye'nin gerçekleştirdiği harcama Sinop ili genelinin %11'ini oluşturmaktadır.

Durağan ilçesinde 25 proje için 25 milyon TL yatırım gerçekleştirilmiş olup bu yatırım Sinop ilinde gerçekleşen tüm yatırımcı kuruluş yatırımlarının %5'ine tekabül etmektedir. İlçede en fazla yatırım Devlet

Su İşleri (DSİ) 7. Bölge Müdürlüğü, İller Bankası Bölge Müdürlüğü ve Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmiştir.

Tablo 44. Yatırımcı Kuruluş ve Mahalli İdarelerin Yatırımları (Durağan, 2017)

	Yatırım (TL)	%Sinop	Harcama (TL)	%Sinop
Yatırımcı Kuruluşlar	27.984.677	4,93	25.002.651	5,01
Durağan Belediyesi	28.664.082	34,09	6.318.745	10,85

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

KÖYDES yatırımlarında ise Durağan için ayrılan 2,8 milyon TL tutarındaki ödeneğin %66'sı harcanmıştır. 2017 yılında KÖYDES kapsamında ilçede yapılan harcama Sinop ili genelinin %10'unu karşılamaktadır.

Tablo 45. KÖYDES Yatırımları (Durağan, 2017)

	2016 Ödeneği (TL)	%Sinop	2016 Harcaması (TL)	%Sinop
Durağan	2.829.885	10,91	1.874.206	10,09
Sinop İli Toplam	**25.948.541**		**18.579.980**	

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

6. ERFELEK

Turizm alanında önemli bir potansiyele sahip Erfelek ilçesinde nüfus 2010 yılında 11.683 iken 2017 yılında nüfus 11.279'a gerilemiştir.

Grafik 32. Nüfus Verileri (Erfelek, 2010-2017)

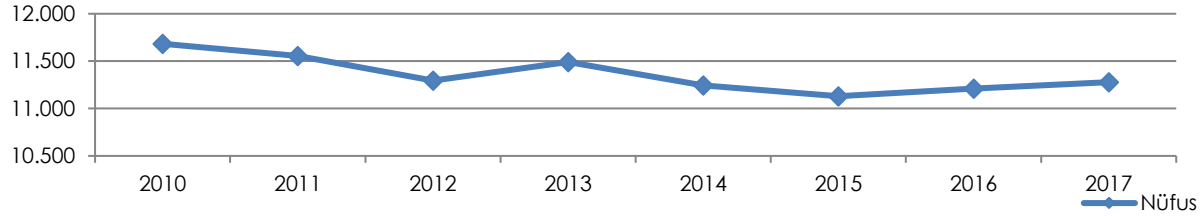

Kaynak: TÜİK

Sanayi sicil belgeli firmalar incelendiğinde Erfelek genelinde firma sayısının ve istihdamın oldukça az olduğu görülmektedir.

Tablo 46. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Erfelek, 2017)

Sektör	Firma Sayısı	Sinop	%Sinop	İstihdam	Sinop	%Sinop
Madencilik	1	29	0,34	6	156	3,85
İmalat	9	412	2,18	70	6.949	1,01
Toplam	**10**	**452**	**2,21**	**76**	**7.409**	**1,03**

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sanayi sicil belgeli işletmeler gıda sektöründe, ağaç işleri ve hazır beton imalatında ve madencilik sektöründe faaliyet göstermektedir.

Grafik 33. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Erfelek, 2017)

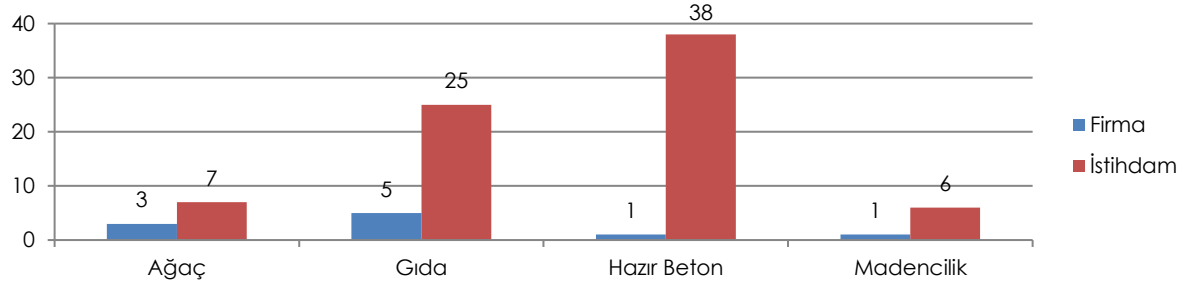

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sanayi sicil belgeli işletmelerde istihdamda işletmelerin Sinop ili genelinde %1'in altında katkı sağladığı görülmektedir.

Tablo 47. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 5 Firma (Erfelek, 2016)

Firma Adı	Sektör	İstihdam	%Erfelek	%Sinop
Çakılsan Yapı Malzemeleri	Hazır Beton	38	50,00	0,51
İlyas Özen Eriş Fırını	Gıda	10	13,18	0,14
Salih Türkmen	Madencilik	6	7,90	0,08
Hüseyin Akça	Gıda	6	7,90	0,08
Şaban Çalıkoğlu	Gıda	4	5,26	0,05
Lider Firmaların Toplamı		**64**	**84,21**	**0,86**

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sinop Ticaret ve Sanayi Odası'na kayıtlı üyelerin sermayeleri incelendiğinde sektörel anlamda inşaat sektörünün ilçe sermayesinin %54'ünü oluşturarak lider olduğu, perakende ticaretin de yaklaşık 2,7 milyon TL ile ikinci sırada yer aldığı görülmektedir.

Tablo 48. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Erfelek, 2017)

NACE (2'li)	Sektör	Sermaye (TL)	%Erfelek
41	Bina inşaatı	6.851.300	53,91
47	Perakende ticaret	2.685.000	21,13
46	Toptan ticaret	2.000.000	15,74
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı	1.000.000	7,87
45	Motorlu kara taşıtlarının toptan ve perakende ticareti ile onarımı	150.000	1,18
	Lider Sektörlerin Toplamı	**10.776.300**	**84,80**
	Erfelek Toplamı	**12.707.719**	

Kaynak: Sinop ve Boyabat TSO (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Oldukça az sayıda firmanın faaliyet gösterdiği Erfelek ilçesinde firmaların dış ticarete yönelik herhangi bir çalışması bulunmamaktadır. 2012-2016 yılları arasında Erfelek ilçesinde herhangi bir özel sektör yatırımına ilişkin yatırım teşvik belgesi hazırlanmamıştır. Ayrıca ilçede faaliyette olan bir adet kamu bankası yer almaktadır.

Mahalli idareler kapsamında Erfelek Belediyesi 2017 yılında 955 bin TL yatırım gerçekleştirmiş olup, bu yatırım Sinop ili genelindeki mahalli yatırımlarının %2'sinden daha az bir orana tekabül etmektedir. Belediye 2017 yılı için ayrılan ödeneğin tamamını kullanmıştır. Erfelek ilçesinde yatırımcı kuruluşların 5 proje için toplam 5,5 milyon TL yatırım gerçekleştirildiği görülmektedir.

Tablo 49. Yatırımcı Kuruluş ve Mahalli İdarelerin Yatırımları (Erfelek, 2017)

	Yatırım (TL)	%Sinop	Harcama (TL)	%Sinop
Yatırımcı Kuruluşlar	4.832.969	0,85	5.480.300	1,10
Erfelek Belediyesi	955.000	1,14	955.000	1,64

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

KÖYDES kapsamında Erfelek ilçesi için 2,45 milyon TL bütçe ayrılmış olup bu ödeneğin %70'i kullanılmıştır. Erfelek ilçesinde gerçekleştirilen yatırımlar Sinop ili genelinin %9'una karşılık gelmektedir.

Tablo 50. KÖYDES Yatırımları (Erfelek, 2017)

	Ödenek (TL)	%Sinop	Harcama (TL)	%Sinop
Erfelek	2.452.418	9,45	1.701.925	9,16
Sinop İli Toplam	**25.948.541**		**18.579.980**	

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

7. GERZE

Özellikle tekstil imalatı ve bu sektördeki istihdamı ile ön plana çıkan Gerze ilçesinde nüfus 2010 yılından itibaren sürekli bir artış trendi izlemektedir. 2010 yılında 21.000'e yakın olan ilçe nüfusu 2017 yılı sonuna gelindiğinde 23.661'e ulaşmıştır.

Grafik 34. Nüfus Verileri (Gerze, 2010-2017)

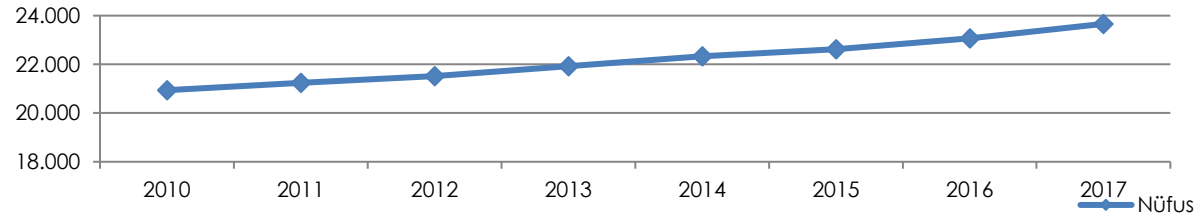

Kaynak: TÜİK

Gerze ilçesinde sanayi sicil belgeli firmaların imalat alanında yoğunlaştığı ve bu alanda 789 çalışanın olduğu görülmektedir. Sanayi sicil belgesine kayıtlı toplam 39 firma ile ilçe genelinde 795 çalışan yer almakta olup, istihdam açısından Sinop ilinde %11'lik pay ile 3. sırada gelmektedir.

Tablo 51. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Gerze, 2017)

Sektör	Firma Sayısı	Sinop	%Sinop	İstihdam	Sinop	%Sinop
Madencilik	2	29	6,90	1	156	0,64
İmalat	35	412	8,50	789	6.949	11,35
İnşaat	1	4	25,00	4	11	36,36
Ticaret	1	4	25,00	1	82	1,22
Toplam	39	452	8,63	795	7.409	10,73

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Gerze'de farklı sektörlerden birçok firma faaliyet göstermektedir. Sanayi sicil belgeli firmalar incelendiğinde gıda, ağaç ürünleri ve plastik ürünlerin imalatı ile birlikte tekstil sektöründeki firmaların yoğunlaştığı görülmektedir. Tekstil sektöründeki sanayi sicil belgeli işletmelerin toplamda 588 çalışan bulundurmaktadırlar.

Grafik 35. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Gerze, 2017)

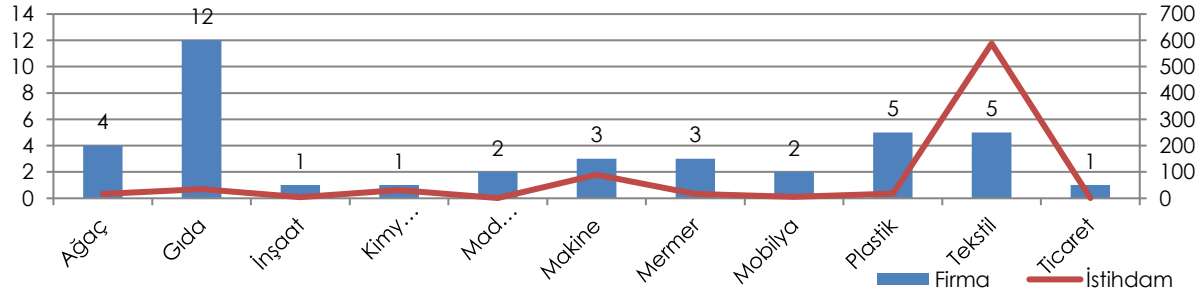

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sanayi sicil belgeli firmaların istihdamları incelendiğinde Betareks firmasının sunduğu 421 kişilik istihdam ile Gerze ilçesinde imalat alanında sunulan toplam istihdamın %48'ini oluşturduğu görülmektedir. Fason üretim gerçekleştiren Kandemir Tekstil firması 144 çalışanı ile ikinci, tarımsal makine imalatı gerçekleştiren Barbaros Motor firması ise 83 kişilik istihdamı ile üçüncü sırada gelmektedir. Tekstil sektöründe faaliyet gösteren Yenisaray Tekstil ve kimyasal ürün üretimi (temizlik ürünleri) Nur Kimya firmalarının da ilçe istihdamına önemli katkıları bulunmaktadır. Lider 5 firmanın toplamı Gerze ilçesindeki istihdamın %88,3'üne tekabül etmesi ve daha da önemlisi Sinop ili toplam istihdamının %9,5'inin bu 5 firma tarafından oluşturulması ilin toplam istihdamında büyük önem taşımaktadır.

Tablo 52. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 5 Firma (Gerze, 2017)

Firma Adı	Sektör	İstihdam	% Gerze	% Sinop
Betareks Metalize İplik ve Ambalaj	Tekstil	383	48,18	5,17
Kandemir Tekstil	Tekstil	144	18,11	1,94
Barbaros Özer - Barbaros Motor	Makine	83	10,44	1,12
Yenisaray Tekstil	Tekstil	61	7,67	0,82
Nur Kimya	Tekstil	31	3,90	0,42
Lider Firmaların Toplamı		**702**	**88,30**	**9,47**

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sektörel olarak sermaye yapıları değerlendirildiğinde bakım onarım ve bina inşaatı sektörlerinin Gerze ilçesinde ön plana çıktığı görülmektedir. Ticaretin de ilçede önemli pay aldığı, ayrıca tekstil ürünleri imalatının da yine sermayesi ile ilk 5 sektör arasında yer aldığı görülmektedir.

Tablo 53. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Gerze, 2017)

NACE (2'li)	Sektör	Sermaye (TL)	% Gerze
28	Makine imalatı	5.500.000	29,01
41	Bina inşaatı	4.390.500	23,15
47	Perakende ticaret	2.140.520	11,29
46	Su ürünleri imalatı ve ticareti	2.110.000	11,13
13	Tekstil ürünlerinin imalatı	1.000.000	**5,27**
	Lider Sektörlerin Toplamı	**15.141.020**	**79,85**
	Gerze Toplam	**18.962.421**	

Kaynak: Sinop ve Boyabat TSO (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Gerze'de iki kamu bankası ile birlikte özel bankacılık sektöründen bir banka ile birlikte toplam 3 banka ilçede hizmet vermektedir.

Samsun-Sinop yol yapımının tamamlanması ile birlikte konut satışlarında pozitif ivme yaşayan Gerze ilçesinde konut değerleri 2014-2016 yılları arasında inişli çıkışlı bir grafik izlemiştir ancak 2017 yılı içerisinde konut fiyatlarında artış görülmüştür. Aralık 2014'te konut değerlerinin 1.000 TL/m^2 bandının altına indiği ilçe Aralık 2017'de 1.341 TL olarak açıklanmıştır.

Grafik 36. Konut Değeri (Gerze, 2014-2017)

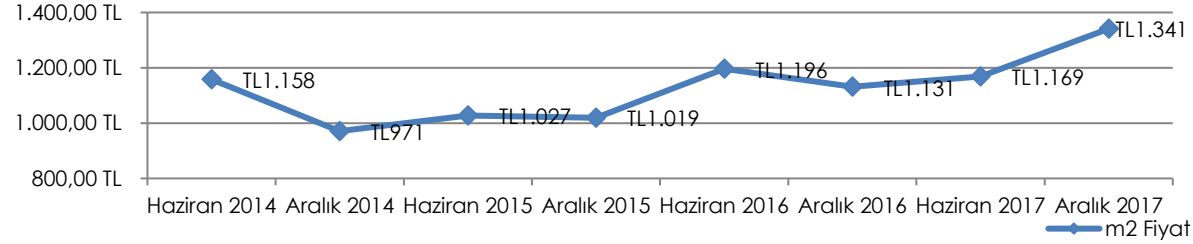

Kaynak: www.sahibinden.com

Mahalli idareler kapsamında Gerze ilçesindeki yatırımlar incelendiğinde ise Gerze Belediyesi'nin 2017 yılında 1,33 milyon TL yatırım gerçekleştirdiği, bu yatırımın Sinop ili genelindeki mahalli idare yatırımlarının %2,2'sini oluşturduğu görülmektedir. Belediye 207 yılı için ayrılan ödeneğin %27'sini harcamıştır. Yatırımcı kuruluşlar tarafından Gerze'de 23 proje için 8,3 milyon TL bütçe öngörülmüş olup 4,9 milyon TL yatırım tamamlanmıştır.

Tablo 54. Yatırımcı Kuruluş ve Mahalli İdarelerin Yatırımları (Gerze, 2017)

	2017 Yatırımı (TL)	%Sinop	2017 Harcaması (TL)	%Sinop
Yatırımcı Kuruluşlar	8.306.933	1,46	4.917.509	0,98
Gerze Belediyesi	4.873.000	5,80	1.327.186	2,28

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

KÖYDES yatırımı olarak ilçeye 2017 yılında 2,65 milyon TL bütçe ayrılmış olup 2,04 milyon TL harcama gerçekleştirilmiştir. Gerçekleşen harcama Sinop ili genel harcamasının %11'ini oluşturmaktadır.

Tablo 55. KÖYDES Yatırımları (Gerze, 2017)

	2017 Ödeneği (TL)	%Sinop	2017 Harcaması (TL)	%Sinop
Gerze	2.655.513	10,23	2.044.482	11,00
Sinop İli Toplam	**25.948.541**		**18.579.980**	

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

8. SARAYDÜZÜ

Sinop ilinin nüfus ve sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından son sırada yer alan ilçesi Saraydüzü'nde 2010 yılında 5.000 olan nüfus 2013 yılında artış gösterse de 2017 yılında tekrar 5.000 seviyesinin altına inmiştir.

Grafik 37. Nüfus Verileri (Saraydüzü, 2010-2017)

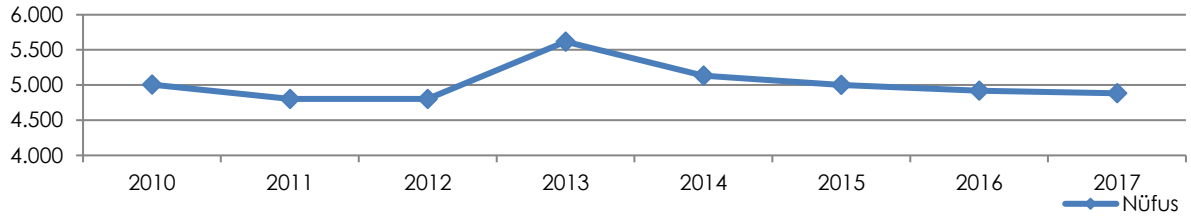

Kaynak: TÜİK

İlçede faaliyet gösteren firma sayısı oldukça az sayıdadır. Sanayi sicil belgesi olan toplam 2 firma da imalat alanında faaliyet göstermektedir.

Tablo 56. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Saraydüzü, 2017)

Sektör	Firma Sayısı	Sinop	%Sinop	İstihdam	Sinop	%Sinop
İmalat	2	412	0,49	2	6.949	0,03
Toplam	2	452	0,44	2	7.409	0,03

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Saraydüzü'nde ağaç ve gıda imalatı alanında 1'er firma faaliyet gösterirken, firmaların sunduğu istihdam da en temel seviyededir. Gıda imalatı gerçekleştiren Nurşen Gıda İnşaat firması 2 kişi çalıştırmaktadır.

Sermaye lideri sektörler incelendiğinde ise gıda imalatı ve inşaat sektörünün Saraydüzü ilçesinde etkili olduğu görülmektedir. Tablodan da anlaşılacağı üzere, sanayi sicil belgeli firmaların dışında da işletmeler Sinop ilinin tüm ilçelerinde faaliyet göstermektedir. Özellikle inşaat ve hizmet sektöründeki işletmeler sanayi sicil belgesi talebinde bulunmadığı için sermaye listeleri ile sanayi sicil belgeli işletmeler arasında farklılıklar görülebilmektedir.

Tablo 57. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Saraydüzü, 2017)

NACE (2'li)	Sektör	Sermaye (TL)	%Saraydüzü
10	Gıda ürünleri imalatı	750.000	27,61
43	Özel inşaat faaliyetleri	700.000	25,77
41	Bina inşaatı	600.700	22,11
49	Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı	400.700	14,75
47	Perakende ticaret	265.000	9,76
	Sektörlerin Toplamı	**2.716.400**	

Kaynak: Sinop ve Boyabat TSO (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Saraydüzü'nde faaliyet gösteren firmaların dış ticarete ilişkin herhangi bir çalışması bulunmamaktadır. 2012 – 2016 yılları arasında Saraydüzü ilçesine yönelik herhangi bir yatırım için yatırım teşvik belgesi hazırlanmamıştır. Saraydüzü ilçesinde sadece bir adet kamu bankası faaliyet göstermektedir.

Mahalli idareler kapsamında Saraydüzü Belediyesi'nin 2017 yılında 166 bin TL yatırım gerçekleştirdiği görülmektedir. Sinop ilinin yalnızca %1'den azını oluşturan Belediye yatırımı ayrıca 2017 yılı için ayrılan ödeneğin de %34'ünün gerçekleştirildiğini göstermektedir. Saraydüzü ilçesinde yatırımcı kuruluşlar 4 projede toplam 12,7 milyon TL tutarında yatırım gerçekleştirmiş olup bu yatırım tutarı il genelinde kuruluşların tüm yatırımlarının %2,5'ini oluşturmuştur.

Tablo 58. Yatırımcı Kuruluş ve Mahalli İdarelerin Yatırımları (Saraydüzü, 2017)

	2016 Yatırımı (TL)	%Sinop	2016 Harcaması (TL)	%Sinop
Yatırımcı Kuruluşlar	12.683.000	2,23	12.683.000	2,54
Saraydüzü Belediyesi	489.826	0,58	166.002	0,28

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

2017 yılında KÖYDES yatırımları kapsamında Saraydüzü ilçesine 853.193 TL ayrılmış olmasına rağmen ayrılan bütçenin üzerinde harcama gerçekleştirilmiştir. KÖYDES kapsamında Saraydüzü ilçesinde gerçekleştirilen yatırım Sinop ilinin toplam harcamasının %6,3'üne eşittir.

Tablo 59. KÖYDES Yatırımları (Saraydüzü, 2017)

	Yatırım (TL)	%Sinop	Harcama (TL)	%Sinop
Saraydüzü	853.193	3,29	1.183.783	6,37
Sinop İli Toplam	**25.948.541**		**18.579.980**	

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

9. TÜRKELİ

Sinop ilinin ilçeleri arasında ulaşım yetersizliğinde en fazla sıkıntıyı çeken Türkeli ilçesinde de 2010 yılına göre kıyasla nüfusta önemli azalmalar görülmektedir. 2010 yılında 15.000'e yakın olan nüfus, 2017 yılında 14.387'ye gerilemiştir.

Grafik 38. Nüfus Verileri (Türkeli, 2010-2017)

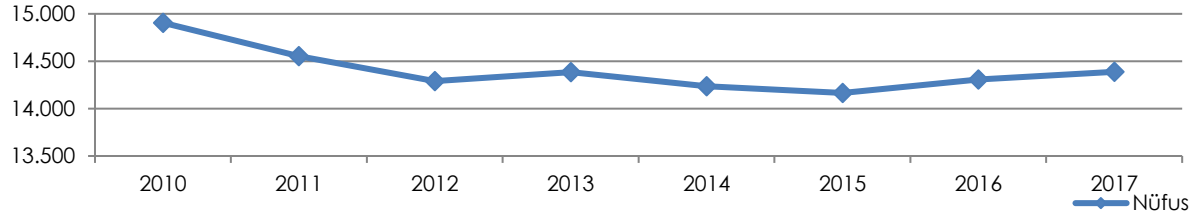

Kaynak: TÜİK

Sanayi sicil belgeli firmaların sektörel dağılımı incelendiğinde Türkeli ilçesinde toplam 28 firmanın faal olduğu ve 178 kişilik istihdamın sunulduğu görülmektedir.

Tablo 60. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Türkeli, 2017)

Sektör	Firma Sayısı	Sinop	%Sinop	İstihdam	Sinop	%Sinop
Madencilik	2	29	6,90	18	156	11,54
İmalat	26	412	6,31	160	6.949	2,30
Toplam	28	452	6,20	178	7.409	2,40

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sanayi sicil belgeli firmaların sektörel dağılımı incelendiğinde Türkeli ilçesinde birçok farklı sektörde faaliyetin mümkün olduğu görülmektedir. Ağaç ürünleri imalatı hem işletme sayısı hem de istihdam bakımından ilçenin lokomotif sektörü olarak ön plana çıkmaktadır.

Grafik 39. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-Sektörel Dağılım (Türkeli, 2017)

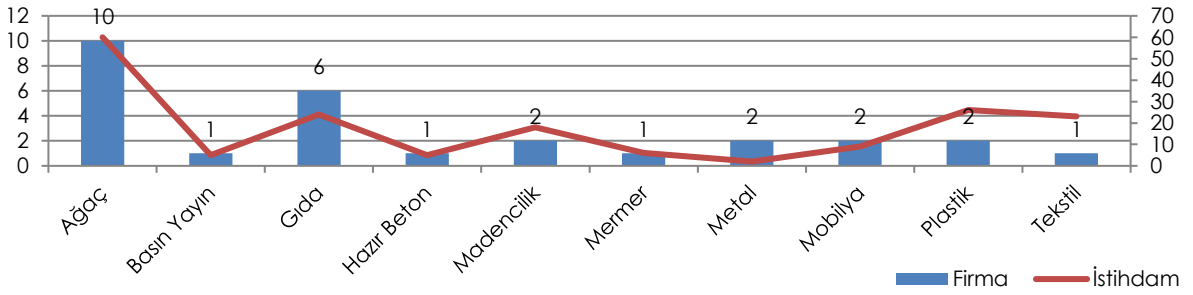

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sanayi sicil belgeli firmalar arasında istihdam liderliğinde farklı sektörlerden işletmeler ilk 5'te yer almaktadır. İnşaat, ağaç ürünleri ve plastik ürün imalatı sektörlerinden oluşan listede toplam istihdam 75 olup Türkeli ilçesindeki sanayi sicil belgeli işletmelerin istihdamının %42'sini oluşturmaktadır.

Tablo 61. Sanayi Sicil Belgeli Firmalar-İstihdam Lideri İlk 5 Firma (Türkeli, 2017)

Firma Adı	Sektör	İstihdam	%Türkeli	%Sinop
Güven Kartonpiyer İnşaat Tekstil	İnşaat	23	12,92	0,31
Sinop Persan Orman Ürünleri	Ağaç	16	9,00	0,22
Ali Gün	Plastik	14	7,87	0,19
Türkeli Nur İnşaat Plastik Doğrama	Plastik	12	6,74	0,16
Atılganlar Ağaç Mamülleri	Ağaç	10	5,62	0,13
Lider Firmaların Toplamı		**75**	**42,13**	**1,01**

Kaynak: Sinop Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Sermaye lideri sektörler incelendiğinde ticaretin Türkeli ilçesindeki sermayenin önemli bir bölümünü oluşturduğu görülmektedir. Ağaç ürünleri imalatı ve inşaat sektörleri de sermaye büyüklüğü açısından ilçede dikkat çeken diğer iki sektördür.

Tablo 62. Sermaye Lideri İlk 5 Sektör (Türkeli, 2017)

NACE (2'li)	Sektör	Sermaye (TL)	%Türkeli
47	Perakende ticaret	9.145.175	53,27
49	Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı	1.984.100	11,56
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı	2.200.000	12,82
41	Bina inşaatı	1.016.000	5,92
46	Toptan ticaret	790.700	4,61
	Lider Sektörlerin Toplamı	**15.135.975**	**88,17**
	Türkeli Toplamı	**17.166.475**	

Kaynak: Sinop ve Boyabat TSO (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

Türkeli'de faaliyet gösteren firmalar genel olarak iç piyasa odaklı çalışmakta olup dış ticarete herhangi bir katkıları bulunmamaktadır. İlçeye yönelik planlanan yatırımlara ilişkin olarak 2012 – 2016 yılları arasında sadece 2012 yılında Türkeli Belediyesi'nin 1,2 milyon TL tutarındaki yatırımı görülmektedir. Ayrıca ilçede 2 adet kamu bankası özel bankacılık sektöründen bir adet banka ile birlikte toplam 3 banka faaliyet göstermektedir.

Mahalli idareler kapsamında Türkeli Belediyesi'nin 2016 yılında 7,3 milyon TL yatırım gerçekleştirdiği görülmektedir. 2016 yılı yatırımı için ayrılan bütçenin yaklaşık %73,3'ünü değerlendirildiği, Sinop ili toplamında %13,4'lük yatırımı oluşturduğu tablodan çıkarılmaktadır. Yatırımcı kuruluşlar Türkeli ilçesinde 29 projede 4,2 milyon TL harcama gerçekleştirmiştir.

Tablo 63. Mahalli İdarelerin Yatırımları (Türkeli, 2017)

	Yatırım (TL)	%Sinop	Harcama (TL)	%Sinop
Yatırımcı Kuruluşlar	11.707.716	2,06	4.233.644	0,85
Türkeli Belediyesi	6.809.435	8,90	1.946.435	3,34

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

2017 yılı KÖYDES yatırımlarında Türkeli ilçesinde 1,76 milyon TL ödenek ayrılmış ve %80 gerçekleşme sağlanmıştır.

Tablo 64. KÖYDES Yatırımları (Türkeli, 2017)

	Ödenek (TL)	%Sinop	Harcama (TL)	%Sinop
Türkeli	1.756.921	6,77	1.406.516	7,57
Sinop İli Toplam	**25.948.541**		**18.579.980**	

Kaynak: Sinop İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü (Hesaplamalar KUZKA tarafından hazırlanmıştır.)

SORUNLAR & ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Analiz çalışması ilçeler bazında sanayi sicil belgeli işletmeler ve işletmelerin sermayelerine göre sınıflandırılmaya ve incelenmeye çalışılmıştır. Sanayi alanında Sinop ilinin ekonomisini etkileyen sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerini içeren alanlar toplamda 11 başlıkta incelenmektedir: finansmana erişim, beşeri sermaye, kurumsal yapılanma, fiziki altyapı, ulusal ve uluslararası pazara erişim ve tutunma, üretim maliyetleri, devlet destekleri kalite ve markalaşma, profesyonel danışmanlık gereksinimi, mevzuata dair sorunlar ve ekonomik belirsizlik. Bu alanlardaki sorunlar ilçe ve sektör bazlı olarak değerlendirilerek yereldeki paydaşlar ile tartışılmış ve sorunlara çözüm bulunmaya çalışılmıştır.

Sektörlerin yaşadığı sorunların tespit edilmesi ve birinci ağızdan sorun tespiti ve çözüm önerilerinin üretilmesi amacıyla pilot çalışma olarak Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı - Sinop Ticaret ve Sanayi Odası işbirliğinde Sinop'ta 2018 yılı Eylül ayı içerisinde sektör toplantıları gerçekleştirilmiştir. Sinop TSO'ya kayıtlı üyeler ile gerçekleştirilen toplantılarda işletmelerin sorunlarının 2019-2020 döneminde giderilmesi amacıyla planlama faaliyetleri yürütülmektedir. Pilot çalışma olarak başlatılan sektör toplantılarının 2019 yılında hem Sinop hem de Boyabat TSO ile yürütülmesi hedeflenmektedir.

Tablo 65. Sorun ve Çözüm Önerileri (Sinop, 2018)

A. Finansmana Erişim			
No	**Sorun**	**İlçe**	**Çözüm Önerileri**
A.1	Sinop ilinde faaliyet gösteren işletmelerin özellikle dış kaynaklı fonlara ilgi göstermemesi ya da proje yazamaması	Tüm ilçeler	✓ Ajans, KOSGEB, İŞKUR desteklerinin yanı sıra diğer finansman mekanizmaları hakkında bilgilendirme toplantılarının gerçekleştirilmesi ✓ Destek kaynaklarına yönelik halihazırda verilen eğitimlere devam edilmesi, eğitim duyurularının artırılması ✓ İşletmelerin yararlanabileceği devlet destek prosedürlerinin sadeleştirilmesi ✓ Faizsiz kredi destek mekanizmalarının geliştirilmesi
A.2	Finansal araçların işletmeler tarafından tam olarak bilinmemesi, fon programlarının ve destek mekanizmalarının takip edilmemesi	Tüm ilçeler	✓ Yatirimadestek.com, kolaydestek.gov.tr gibi destek mekanizmalarının Ajans üzerinden tanıtılması ✓ Avrupa Birliği fonu olan COSME programının KOSGEB aracılığı ile tanıtılması, yereldeki diğer kurumların destek vermesi ✓ Bankalar aracılığı ile finansal araçların işletmelere genel toplantılar ile aktarılmasının sağlanması
A.3	İhracatçı işletmelerin Eximbank gibi ihracat kredisi desteği sağlayan kurumlar ile temasta zayıf kalması	Tüm ilçeler	✓ Ajans aracılığı ile Eximbank temsilcileri ile görüşülmesi ve Sinop'ta tanıtım toplantısı organize edilmesi ✓ İhracatçı işletmelere yönelik ziyaretlerin sıklaştırılması
A.4	İşletmelerin muhasebe hesaplarını yanlış planlaması, bankalar ile çalışmaya göre değil vergiye göre defter tutulması sonucu krediye erişimin zorlaşması	Tüm ilçeler	✓ Muhasebeciler odası/birlikleri ile toplantı gerçekleştirerek kredi ve hibe destek süreçlerinde bilançoların öneminin vurgulanması ✓ Banka müdürleri ile işletme sahiplerinin bir araya geldiği etkinliklerin artırılması

A.5	Destek programlarının yetersiz kalması	Tüm ilçeler	✓ Ar-Ge ve yenilikçilik alanlarındaki destek programlarının ve projelerinin nitelik ve niceliğinin artırılması
A.6	Yenilenebilir enerji yatırımlarında desteklerin yetersiz olması, işletmelerin bu alanda yatırımlara ilgi göstermemesi	Sinop Merkez, Boyabat, Gerze	✓ Yenilenebilir enerji destekleri hakkında Sinop TSO ve Boyabat TSO aracılığı ile bilgilendirme toplantılarının gerçekleştirilmesi ✓ Enerji yatırımlarının maliyeti ve verimliliği ile ilgili bu alandaki özel sektör temsilcilerinin bilgilendirme dokümanları hazırlaması ve TSO'lar üzerinden bu çalışmaların tanıtılması
A.7	Nükleer santral yan sanayisine yönelik Sinop'ta herhangi bir teşvik mekanizmasının bulunmaması	Sinop Merkez, Boyabat, Gerze	✓ Daha önce sunulan talep dokümanının Ajans ve Sinop TSO ortaklığında güncellenerek taleplerin Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü ile görüşülmesi ✓ Nükleer Enerji Daire Başkanlığı uzmanlarının Sinop'ta işletmelere yan sanayi ihaleleri hakkında bilgilendirme toplantısı gerçekleştirmesi ✓ KOSGEB'in girişimcilik destek programları ve diğer destek programlarında enerji üretiminin de desteklenmesi
A.8	Kümelenme çalışmalarında ortak hareket etme özelliğinin işletmelerde mevcut olmaması, işbirliğine gidilememesi	Sinop Merkez, Boyabat, Gerze, Dikmen	✓ Kümelenme desteklerinin incelenerek TSO'lar önderliğinde kümelenme projelerinin oluşturulması, işletmelere bu projeler kapsamında yararlanabileceği desteklerin aktarılmasının sağlanması
A.9	Bankacılık sektöründe ilçelerde yatırım anlayışının zayıf olması	Dikmen, Saraydüzü, Durağan	✓ Yastık altı yatırım anlayışı yerine sermayenin kayıtlı ekonomiye dahil edebilmesi amacıyla bilgilendirme toplantılarının bankalar öncülüğünde ilçelerde gerçekleştirilmesi
A.10	Destek programlarında onaylanan projelerin açıklanma tarihlerinin uzun olması	Tüm ilçeler	✓ Ödemelerin ne zaman yapılacağı ile ilgili mevzuat düzenlemelerinin hazırlanması

B. Beşeri Sermaye

No	Sorun	İlçe	Çözüm Önerileri
B.1	İmalat sektöründe ihtiyaç duyulan genç nüfusun Sinop ili merkez ve ilçelerinde bulunmaması, yaşı nüfusun yüksek olduğu ilçelerde dışa göçün önlememesi	Tüm ilçeler	✓ OSB'ler içinde meslek lisesi veya çıraklık eğitim merkezi gibi eğitim kurumlarının kurulması ✓ Meslek liselerine girişi teşvik edici uygulamalar geliştirilmesi ✓ Başta mesleki yeterlilik belgesi zorunluluğu getirilen alanlarda olmak üzere mesleki eğitim, kurslar ve sınavlar düzenlenmesi ✓ Mesleki eğitim kurumlarıyla işletmeler arası diyaloğun arttırılması ✓ Çalışanların özellikle OSB'lerdeki çalışma şartlarının iyileştirilmesi ✓ Cazip konut imkanlarının ve sosyal ortamların sağlanması ✓ İstanbul'da ve yurtdışında yaşayan hemşeri dernekler ile temasa geçerek, Sinop'ta sunulan iş imkanlarının dernekler üzerinden Sinoplulara tanıtılması ✓ Girişimcilik faaliyetlerinin artırılması amacıyla KUZKA ve KOSGEB'in İstanbul'da toplantılar düzenlemesi
B.2	Özel sektörde mevsimsel istihdam anlayışının halen yaygın olması, işletmelerde işçi sirkülasyonun yüksek olması	Tüm ilçeler	✓ Sürdürülebilir istihdamın pozitif yanlarının İŞKUR, SGK, KOSGEB, KUZKA kurumları aracılığı ile sektör temsilcilerine aktarılması
B.3	Sinop Üniversitesi'nde mühendislik alanında öğrenci sayısının az olması	Sinop Merkez	✓ Mühendislik öğrenci sayısının artırılması amacıyla Sinop Üniversitesi'nin yereldeki ve çevre illerdeki lise öğrencilerine yönelik tanıtım çalışmalarını artırması

			✓ Akademisyenlerin kamu-üniversite-sanayi işbirliğindeki hareketliliklerinin artırılması ✓ Üniversite öğrencilerinin şehir hayatına adapte olabilmesi amacıyla şehir merkezindeki sosyal üstyapının geliştirilmesi ✓ Şehirdeki ulaşım imkanlarının çeşitlendirilmesinin sağlanması
B.4	Ağaç işleri sektöründe ilçelerde yer alan işletmelerin nitelikli/niteliksiz istihdama erişmede sorun yaşaması	Ayancık, Türkeli	✓ İŞKUR ve Sinop TSO işbirliğinde istihdam imkanlarının ilçelerde ve hemşeri dernekleri aracılığıyla tanıtılması

C. Kurumsal Yapılanma

No	Sorun	İlçe	Çözüm Önerileri
C.1	İşletmelerin büyük çoğunluğunun aile şirketlerinden oluşması ve kurumsallaşamaması	Tüm ilçeler	✓ Aile işletmelerine yönelik kurumsallaşma eğitimlerinin verilmesi ✓ Kurumsallaşmaya yönelik danışmanlık sağlanması ✓ İşletmelerin öz sermayelerini koruyucu ve arttırıcı tedbirlerin alınması ✓ Aile işletmelerinin geleneksel yönetim anlayışından profesyonelleşmeye geçmesine yönelik KUZKA'nın pilot işletmeler ile test danışmanlık çalışmaları yürütmesi
C.2	Yerelde üst düzey sahiplenme olmaması	Tüm ilçeler	✓ Bölgesel aktörlerinin etkinliğinin ve etkileşiminin artırılması amacıyla Kamu-Üniversite-Sanayi işbirliğinin güçlendirilmesi
C.3	Birlikte iş yapma kültürünün zayıf olması	Tüm ilçeler	✓ Stratejik işbirliği kurma konusunda eğitim, bilgilendirme ve danışmanlık hizmetleri verilmesi ✓ Firmaların işletmeler arası iş ağlarına üye olması konusunda farkındalık yaratacak etkinlikler düzenlenmesi ✓ Kümelenme, yatırım fonları gibi oluşumların teşvik edilmesi (UR-GE Projeleri)
C.4	İşletme sahibi ve çalışanların düşünce yapılarının çağdaş iş stratejisi yaklaşımlarıyla uyuşmaması	Tüm ilçeler	✓ İşletmelerin yönetim becerilerinin ve kurumsal yetkinliklerinin arttırılmasına yönelik eğitim, bilgilendirme ve danışmanlık hizmetleri verilmesi ✓ İşletmelere yeni iş modelleri, inovasyon, AR-GE, tasarım, markalaşma gibi konularda farkındalık yaratacak seminer ve konferanslar düzenlenmesi ✓ Proje yazma kabiliyetinin geliştirilmesi amacıyla işletmelerin bu alanda ve İngilizce bilen en az 1 personel istihdam etmesine yönelik özendirme çalışmalarının yürütülmesi

D. Fiziki Altyapı

No	Sorun	İlçe	Çözüm Önerileri
D.1	Yatırım alanlarının yetersiz olması	Tüm ilçeler	✓ OSB alanlarının genişletilmesi ✓ Tarım ve orman vasfını yitirmiş arazilerin yatırıma açılması ✓ Sanayi sitesi olmayan ve gelişim potansiyeli olan ilçeler için sanayi sitesi ihtiyaç analizinin gerçekleştirilmesi, ihtiyaç analizi doğrultusunda gerekli görülmesi halinde lobi faaliyetleri yürütülerek sanayi sitesi yeri, sitede faaliyet gösterebilecek işletme türleri, kooperatif kurulumu konularında çalışmaların başlatılması
D.2	Sinop ve Boyabat Organize Sanayi Bölgelerinin altyapısının %100 oranda tamamlanamaması, sosyal üstyapının (restoran, kafe,	Sinop Merkez, Boyabat	✓ Üstyapı projeleri için ulusal ve uluslararası fonlara yönelik araştırmaların yapılması ve başvuruların cesaretlendirilmesi ✓ Gerekli altyapı yatırımlarının tamamlanması (atık su arıtma tesisleri, doğalgaz için gerekli basınç düşürme sistemi, idari hizmet binası, kanalizasyon,

	spor alanı, kreş) eksik olması		yağmur suyu, temiz su, yol yapımına ilişkin altyapı yatırımları, kreş ve sosyal alanları içeren üst yapılar) ✓ Sanayi altyapısı ve üstyapısına yönelik hibe niteliğinde mali desteklerin hazırlanması
D.3	Sinop ve Boyabat OSB'ye şehir içerisinden çalışanların ulaşımda zorlanması	Sinop Merkez, Boyabat	✓ Sinop OSB'ye şehir merkezlerinden dolmuş seferlerinin artırılması ✓ Boyabat OSB'de çalışan sayısı ve OSB'ye sefer taleplerinin netleştirilmesi, talep olması durumunda dolmuş seferi eklenmesi ile ilgili olarak kurumlarla görüşülmesi
D.4	Sinop ilinde gümrüklü yük limanının bulunmaması	Sinop Merkez	✓ Bölgede müşavirlik hizmeti veren firmaların çekilmesinin sağlanması ✓ Gümrüklü yük limanı ihtiyacının analiz edilmesi
E. Ulusal ve Uluslararası Pazara Erişim ve Tutunma			
No	**Sorun**	**İlçe**	**Çözüm Önerileri**
E.1	Sinop ilinde faaliyet gösteren işletmelerin büyük bir çoğunluğunun yurtiçi ve yurtdışındaki fuarlara ilgi göstermemesi	Tüm ilçeler	✓ KUZKA ve KOSGEB tarafından fuar katılımlarında sağlanan desteklerin işletmelere TSO ve OSB kanallarıyla aktarılması ✓ Fuar programlarının TSO'lar nezdinde belirlenmesi ve paydaşları ile takvim yılı öncesinde paylaşarak planlaması ✓ İşletmelerin fuar katılımlarında tüm desteği devlet sağlasın anlayışından kurtulmaları için iyi örnek çalışmalarının işletmelere sunulması
E.2	E-ticaret çalışmalarında işletmelerin ilgi göstermemesi ya da çalışmaların zayıf kalması	Tüm ilçeler	✓ KUZKA ve KOSGEB işbirliğinde yürütülen e-ticaret eğitimlerine devam edilmesi ✓ İyi uygulama örneklerinin işletmelere TSO ve OSB'ler üzerinden aktarılması, e-ticaretin özendirilmesi ✓ E-ticaret konularında danışma amacıyla KUZKA Sinop Yatırım Destek Ofisi'ne yönlendirme çalışmalarının yürütülmesi
E.3	Dış ticaret partnerlerinde işletmelerin farklılaşmaya gitmemesi, belirli pazarların dışına çıkılmaması	Sinop Merkez, Dikmen, Gerze, Boyabat	✓ Avrupa'da gelişmekte olan ülkelere yönelik fuar katılımı, çalışma ziyareti gibi etkinliklerin gerçekleştirilerek pazara giriş ve ticaret geliştirme yöntemlerinin üretilmesi ✓ Kafkasya ve Türki Cumhuriyetlere yönelik pazar analizlerinin gerçekleştirilmesi ✓ Güney Kore ve Japonya'nın İstanbul'daki ofislerine yönelik ziyaretlerin artırılması ✓ Üreticilere ihracat yapmak istedikleri ülkelerin kalite ve sertifika standartları ile ilgili eğitimler verilmesi ✓ Yurtdışındaki hemşeri dernekler ile işbirliği ağlarının kurulması
F. Üretim Maliyetleri			
No	**Sorun**	**İlçe**	**Çözüm Önerileri**
F.1	Organize Sanayi Bölgeleri dışındaki yatırım alanlarında da özel mülkiyetin yüksek fiyat talepleri nedeniyle yatırımcıların ilçelerde yatırımı tercih etmemesi, yatırım yerleri hakkında detaylı bilgi sahibi olamaması	Sinop Merkez, Gerze, Boyabat, Ayancık	✓ Hazine arazilerinin listelenerek yatırımcı taleplerine göre yönlendirmelerin TSO, KUZKA nezdinde yürütülmesi ✓ Sanayi sitelerindeki atıl yerlerin listelenmesi ve yatırımcıların görüşüne sunulacak şekilde hazırlanması ✓ Ücretsiz arsa tahsis uygulamasına devam edilmesi
F.2	Üreticilerin uygun rakamlarda nakliyeciler ile anlaşamaması ve nakliye maliyetlerinin üretimde önemli bir yer kaplaması	Sinop Merkez, Ayancık, Türkeli, Gerze, Boyabat	✓ Yeni yatırımlarda sunulan teşvikler kapsamında nakliye için ayrı bir başlık açılarak Sinop ilinin dezavantajlı nakliye maliyetlerinin sübvanse edilmesi

F.3	Hammaddenin yerelde kolayca tedarik edilememesi, tedarikçi firma sayısının yerelde ve bölgede sınırlı olması veya ticaretin zayıf olması	Tüm ilçeler	✓ TR82 illeri içerisinde arz-talep dengesi yaratılabilecek sektörlerde B2B etkinliklerinin yürütülmesi ✓ Sanayicilerin tedarik taleplerinin diğer bölgelerdeki YDO'lar ile görüşerek çözüm arayışları sunulması ✓ KOSGEB'in koordinatörlüğünü yaptığı "Avrupa İşletmeler Ağı" programı kapsamında Sinop'taki sanayicilerin tedarik alanlarının genişletilmesi
G. Devlet Destekleri			
No	**Sorun**	**İlçe**	**Çözüm Önerileri**
G.1	Genel olarak mali destek araçlarının yerel ihtiyaçların çözümünde yetersiz kalması	Tüm ilçeler	✓ Destek mekanizmalarının sadeleştirilmesi ve koordinasyonun sağlanması ✓ Faizsiz kredi destek mekanizmalarının geliştirilmesi ✓ Mali destek programlarında hibe oranlarının arttırılması ✓ Proje bazlı yatırım teşviklerinin bölge ve il düzeyinde sağlanması ✓ Devlet teşvik ve desteklerinde hammadde maliyetlerine yer verilmesi
G.2	Yeni yatırımlarda sunulan teşviklerin yeni yatırım kararlarında yetersiz kalması	Tüm ilçeler	✓ Teşvik sisteminde 6. bölgelerde uygulanan gelir vergisi stopajı desteği ve sigorta primi işçi payının Sinop ilinde desteklenmesi için lobi faaliyetlerinin yürütülmesi ✓ Nükleer santral yan sanayisine yönelik yatırımlarda Sinop iline özel bir teşvik mekanizması oluşturulması önerilmesinin ilgili Bakanlıklara iletilmesi ✓ Yatırım Teşvik Sisteminde faiz destek oranlarının iyileştirilmesi ✓ Teşviklenecek sektörlere aşağıdaki alanlarında da eklenmesinin sağlanması: o Çağrı merkezi o Yenilenebilir enerji (rüzgâr, güneş, biokütle vb.) o Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı o Plastik ürünleri imalatı o İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı ve ısı veya ses izole edici eşya ve karışımlar o Motosiklet ve bisiklet üretimi
H. Kalite ve Markalaşma			
No	**Sorun**	**İlçe**	**Çözüm Önerileri**
H.1	Ürün standardizasyonun olmaması ve üreticilerin bu konular hakkında bilgisinin bulunmaması	Tüm ilçeler	✓ Standart test, laboratuvar ve analiz ortamlarının oluşturulması ✓ Üreticilere standardizasyon ve kalite üzerine eğitimler verilmesi ✓ Ortak kullanım alanlarının oluşturulması (modelleme ve tasarım merkezleri vb.)
H.2	Kestane üretiminde farklılaşma (bal, şeker, çikolata) yaratılamaması, ağaç ürünleri sektöründe kereste üretiminin ötesine geçilememesi	Erfelek, Ayancık, Türkeli	✓ Kestane üretimine yönelik kooperatiflerin kurulmasının ilçelerde teşvik edilmesi ✓ Kestane üretiminde farklılaşmanın önemi, üretim alanları ve satış pazarları konusunda bu işle uğraşan kesimin bilgilendirilmesi ✓ Ağaç ürünleri imalatında mobilya, kapı vb. imalatı için devlet destekleri ile üretimin farklılaştırılmasının özendirilmesi ✓ Marka tescil konusunun öneminin ilçelerde Kaymakamlıklar üzerinden üreticilere aktarılmasının sağlanması ✓ İç piyasadaki fiyatı dengelemek için ithalatın kontrollü bir şekilde yapılmasının sağlanması
H.3	Markalaşma bilincinin olmaması	Erfelek, Ayancık, Türkeli, Boyabat,	✓ Firmalara yönelik markalaşma bilincini arttıracak etkinlikler düzenlenmesi (vizyon seminerleri, teknik geziler vb.)

		Durağan, Saraydüzü	✓ Markalaşmaya yönelik devlet destekleri hakkında bilgilendirme yapılması ✓ Uluslararası firmaların tedarik zincirine dâhil olan ve yüksek kalite ürün üreten firmaların markalaşmasına yönelik teknik destek ve danışmanlıklar sağlanması ✓ Marka tescil konusunun öneminin ilçelerde Kaymakamlıklar üzerinden üreticilere aktarılmasının sağlanması
H.4	Özel sektör tarafından gerçekleştirilen Ar-Ge yatırımlarının yetersiz olması	Tüm ilçeler	✓ Ar-Ge desteklerine yönelik KOSGEB'in sunmuş olduğu desteklerin ve iyi uygulama örneklerinin KOSGEB ve TSO'lar üzerinden sanayicilere tanıtılması ✓ Kamu-Üniversite-Sanayi işbirliği çalışmalarının sıklaştırılması, firma ziyaretlerinin artırılması ve üniversite akademisyenlerinin özel sektör ile daha sık temasa geçmesinin sağlanması

İ. Profesyonel Danışmanlık Gereksinimi

No	Sorun	İlçe	Çözüm Önerileri
I.1	İşletmelerin profesyonel danışmanlık ihtiyacının farkında olmaması, işletme içi sorunlara yönelik tespit çalışmalarının zayıf olması	Tüm ilçeler	✓ Sorun tespiti ve işletme için sorun analizine yönelik pilot işletmelere eğitim verilmesi ✓ İyi uygulama örneklerinin işletmelere aktarılmasının sağlanması, pilot işletmelere profesyonel danışmanlık hizmetinin sunulması
I.2	Dış ticaret, online ticaret, markalaşma, pazarlama vb. alanlarda işletme yönetiminin eğitim ve bilgiye kapalı olması	Tüm ilçeler	✓ KUZKA ve KOSGEB tarafından sunulan eğitimlere devam edilmesi, farklı sektörlerden daha fazla işletmeye tanıtımın sağlanması ✓ Spesifik fonlama programları ile bu alanlarda daha etkin sonuçların üretilmesinin sağlanması
I.3	Danışmanlık firmalarının hizmet kalitesinin düşük olması	Tüm ilçeler	✓ Danışmanlık firmalarına yönelik akreditasyon süreçlerinin oluşturulması

J. Mevzuata Dair Sorunlar

No	Sorun	İlçe	Çözüm Önerileri
J.1	Yatırım teşvik belgesi kapatma sürecinde Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün onayının uzun sürmesi	Tüm ilçeler	✓ Müdürlük çalışmalarının hızlandırılması için Bakanlık nezdinde görüşmelerin yürütülmesi ✓ Daha sistematik ve hızlı bir şekilde işleyebilecek bir kontrol/onay mekanizmasının oluşturulması ✓ Teşvik belgesi tamamlama çalışmalarının online olarak yürütülmesinin sağlanması
J.2	Yatırımcıların birden fazla kuruluş desteği için her bir kuruma ayrı ayrı başvuru yaparak bilgi almaya çalışması ve bilgi alma sürecinin uzun olması	Tüm ilçeler	✓ Yatırımcıların tek noktadan bütün işlemlerini yapabilmesinin sağlanması ✓ Sinop ilinde yatırım planlayan işletmelerin ilgili kurumlar tarafından KUZKA Sinop Yatırım Destek Ofisi'ne yönlendirilmesinin sağlanması ✓ Yatırım destek sürecinde koordinasyonun tüm ilgili kurumlar tarafından takip edilebilir şekilde online bir sisteme geçilmesi
J.3	Dikmen, Durağan ve Saraydüzü ilçelerinde girişimciliğin ve üretimin geliştirilememesi	Dikmen, Durağan, Saraydüzü	✓ Dikmen ve Saraydüzü gibi üretimin zayıf olduğu ya da üretimin olmadığı ilçelere yönelik yeni yatırımlarda sunulabilecek destek mekanizmalarının bu ilçelere özel olacak şekilde geliştirilmesi

SİNOP İLİ SANAYİ VE EKONOMİ ANALİZİ 2018'

T.C. KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI
NORTH ANATOLIAN DEVELOPMENT AGENCY

Kuzeykent Mah. Kayın Sk. No: 9 37150 Kastamonu / TÜRKİYE
Tel. : +90 (366) 212 58 52 • Faks: +90 (366) 212 58 55
E-posta: bilgi@kuzka.gov.tr
@TC_KUZKA | www.kuzka.gov.tr

Bölgenin Pusulası,
Özgün Fikirlerin Referans Noktası

www.kuzka.gov.tr